

Vojaški posveti v Ankari

Turčija odločena za vojno, ako bi Nemci vkorakali v Bolgarijo
Berlin zanika navzočnost ne mških čet na bolgarskih tleh

Ankara, 13. jan. s. (Columbia B. S.) O priliki otvoritve angleško-turške vojaške konference v Ankari izjavljajo danes v najvišjih turških krogih ponovno, da je Turčija odločena iti v vojno v primeru, če bi nemške čete vkorakale v Bolgarijo. Obe- nem izražajo v turških krogih mnenje, da Bolgarija najbrž ne bo mirno pristala na nobeno tujo vojaško invazijo. Iz večeraj- šnjega govora ministrskega predsednika Filova, ki je napravil v Turčiji ugoden vtis, sklepajo, da se Bolgarija protivi nemške- mu pritisku.

Iz tukajšnjih angleških vojaških krogov je mogoče zvedeti, da je angleško-turška vojaška konferenca v Ankari v zvezi z zbiranjem nemških čet v Rumuniji. V an- gleških krogih izražajo mnenje, da se bo že najkasneje v 14 dneh moralo pokazati, kakšnemu namenu naj služi močna nem- ška vojska v Rumuniji. Eden izmed mož- nih namenov nemške vojske v Rumuniji bi bil izvajanje pritiska na Rusijo, druga možnost je priprava pritiska na Turčijo, tretja razlaga pa pravi, da hočejo nemške čete res morda samo zavarovati rumunske petrolejske vrelce pred notranjimi rumun- skimi nemiri.

Ankara, 13. jan. s. (Reuter.) Angleški general Cornwall in letalski podmaršal Elmhurst, ki se bosta udeležila vojaške konference s turškimi predstavniki, sta da- vi doslela v Ankari. Na kolodvoru sta bi- la zelo pristrano pozdravljena od velike množice občanov. Oba generala bosta naj- brže ostala v Ankari do konca tedna, nato pa bosta nadzirala še turške vojaške naprave in obmejne obrambne cone.

Značilen demanti sovjetske vlade

Moskva, 13. januarja. AA. (Tass) V Mo- skvi je bilo objavljeno naslednje uradno poročilo:

Sklicujoč se na nekatere kroge v Bolga- riji, je objavil inozemski tisk poročila, da je del nemških čet že prišel v Bolgarijo in da se prihod nemških čet v Bolgarijo nadaljuje z vednostjo in soglasnostjo Sov- jetske Rusije. Prav tako poročajo iste ve- sti, da je bolgarska vlada za prehod nem- ških čet skozi Bolgarijo dobila pritrdilni odgovor sovjetske vlade. Tass je poobla- ščen izjaviti:

1) Če so nemške čete resnično v Bolga- riji, ali pa, če se je pomikanje njihovih čet v Bolgarijo dejansko začelo, tedaj se je vse to zgodilo in se dogaja brez vednosti in pristanka Sovjetske Rusije, ker z nemski strani nikdar ni bilo Sovjetski Rusiji po- stavljeno vprašanje bivanja ali pa premi- kanja nemških čet v Bolgariji.

2) Poudariti je treba, da se bolgarska vlada nikdar ni obrnila na Sovjetsko Ru- sijo v vprašanju prehoda nemških čet v Bolgarijo in zato tudi od sovjetske vlade nikdar ni mogla dobiti kakšnega takega odgovora.

Berlin, 13. jan. AA. (DNB.) V tukajšnjih političnih krogih pravijo, da niso bili niti najmanj začuden, ker je sovjetska urad- na agencija Tass smatrala za potrebno ob- javiti prekle v zvezi z novimi verzijami in netočnimi trditvami o raznih kombina- cijah, ki so bile te dni objavljene v sve- tovnem časopisu in so jih razširile tuje agencije slede nekih transportov nemških čet v Bolgarijo.

Nemci zanikajo

Berlin, 13. jan. s. (Columbia B. C.) V nemških uradnih krogih označujejo danes vesti, da bi se nahajale nemške čete v Bol- gariji, kot popolnoma neresnične in kot čisto spekulacijo.

Nedeljski politični shodi v Bolgariji

Sofija, 13. jan. p. Bolgarski tisk pripisu- je večeršnjim političnim dogodkom v Bol- gariji poseben pomen. Listi ugotavljajo, da so bila zborovanja v sto in več bolgarskih krajih. Predsednik vlade je deloma govoril o položaju Bolgarije v okviru medna- rodnega položaja. Listom se zdi najvažnej- ša njegova izjava, da je treba Bolgarijo očuvati vojno. Mednarodni položaj je tak, da morata biti vlada in narod zelo opre- zna, da jo dogodki, ki se bodo morda kmalu pojavili, ne iznenadijo. Mnogo pozornost je izzvala v tisku tudi izjava ministri- skega predsednika o odnosih do velesil in sosedov.

Moskva, 13. jan. p. Agencija Tass je za- beležila večeršnjo propagandno zborova-

nja v Bolgariji. V svojem poročilu jih označuje za vrhunec propagandne akcije vladne večine. Razen Filova in drugih čla- nov vlade so priredili posebna zborovanja tudi člani vladne večine v parlamentu, ta- ko, da so bila zborovanja v kakih sto kra- jih Bolgarije. Vs. govorniki so po tem po- ročilu naglašali potrebo, da se ohrani mir in očuvajo bolgarski interesi.

Stefani o bolgarskih izpadih proti Turčiji

Sofija, 13. januarja. AA. (Stefani) Bol- garski tisk ostro napada Anglijo in jo dol- ži, da je šla v vojno zaradi tega, da bi ohranila angleško nadoblast v svetu. »Slo- vo« našteva države, ki so postale žrtve an- gleškega prijateljstva in dodaja, da se Bol- garija lahko dobro spominja zahrbtnega in neumljenega egoizma Anglije. »Zora« podčrtava važnost sodelovanja Sovjetske Rusije z državama osi. »Utro« piše o novi poti, po kateri gresta Nemčija in Italija, ko hočeta obnoviti Evropo. Pri tem dodaj- ja, da Bolgarija nima namena oddaljiti se od svoje politike prijateljstva z državama osi in s Sovjetsko Rusijo.

Papen pri Saradzoglu

Carigrad, 13. jan. p. Zunanji minister Saradzoglu je sprejel nemškega poslanika von Papena. Imela sta dolg razgovor, ki pa o njem ni bilo ničesar objavljenega. So- dijo, da se je nanašal na nemško-turške odnose.

V ostalem so v turški javnosti vzbudila še večjo pozornost večeršnja politična zborovanja v Bolgariji, ki jih doveja v zve- zo z diplomatsko akcijo evropskih sil na Balkanu. Turški tisk mnogo razpravlja o govoru Filova. Posebej naglašja, da se bol- garska zunanja politika sodeč po tem go- voru, v zadnjem času n. ni izpremenila. Značilno je, da je bolgarska vlada kljub zadnjim dogodkom na diplomatskem popri- šču ostala zvesta svoji nevtralni politi- ki, hkratu pa tudi revizionističnim tež- njam, ki naj bi se mirno realizirale. Tudi izjava o politiki dobre sosesčine in ohran- janju miru na Balkanu je našla pri turškem tisku primeren odziv. V splošnem pa se la- hko reče, da so Turci do Bolgarije še na- dalje rezervirani.

Willkie pojde v London

Razprava o zakonskem načrtu za podporo obrambe
Zedinjenih držav v reprezentančni zbornici

Washington, 13. jan. j. (AR.) Razprava o zakonskem predlogu za podporo obram- be Zedinjenih držav, ki je v soboto z go- vori nekaterih članov poslanske zbornice zavzela smer, ki nikakor ne bi bila v pri- log čim hitrejši ureditvi tega vprašanja, je postala kasneje z izjavami nekaterih odličnih ameriških politikov, kakor tudi zastopnikov posameznih političnih in go- spodarskih organizacij, mnogo zmernejša. Na pomirjenju duhov je zlasti ugodno vplivala izjava bivšega republikanskega kandidata za predsednika Zedinjenih držav Wendella Willkie je v načelu odobril omo- vo predloženega zakonskega osnutka, na- glasil pa je, da bo sedanjí zakonski osnu- tek potreben nekaterih izprememb, zlasti, kar se tiče obsežnosti polnomočij, ki jih daje predsednik. Naglasil je tudi, da je treba v prvi vrsti časovno omejit trajanje polnomočij, ki jih določa zakonski načrt. Glede obsega materialne pomoči, ki jo naj- Zedinjene države nudijo Angliji, je Will- kie naglasil, da je treba to vprašanje naj- prej v vseh podrobnostih proučiti. Willkie je nato izjavil, da bo konec januarja od- potoval v London, kjer bo stopil v stik z merodajnimi angleškimi osebnostmi ter proučil položaj, da dožene, kakšno pomoč in v kolikšnem obsegu Velika Britanija najnujnejše potrebuje. Po mnenju poučenih washingtonskih krogov bo Willkie potoval v London v dogovoru s predsednikom Roo- seveltom.

Vsekakor je Willkiejeva izjava prinesla v razpravo o zakonskem predlogu važen preokret ter ovzela pesimistične nanove- ne intervencionističnih krogov, ki so že na- povedali, da bo zakonski predlog o ameri- škí pomoči Veliki Britaniji pred poslansko zbornico propadel.

Predstavniki ameriške delavske federa- cije je izjavil, da federacija odobrava na- meravano pomoč Veliki Britaniji, toda s pogojem, da vlada ne bo poizkušala s ka- kimi posebnimi odredbami omejevatí pra- vice ameriškega delavstva do stavkovne- ga gibanja, ako bi bilo to potrebno v za- ščito njihovih interesov.

Senator Wheeler je imel večerj po radiu govor, v katerem se je izrazil proti zakon- skemu načrtu v sedanjí obliki. Dejal je, da zakon daje preveč svobode predsedniku Rooseveltu, ki se predalec angažira za stvar Velike Britanije v sedanjí vojni.

Reprezentančna zbornica bo danes skle- pala o tem, ali pritiče prednost v proučev- vanju predloženega zakonskega osnutka vojaškemu odboru reprezentančne zborni- ce, ali pa zunanje-političnemu odboru. Gle- de prednosti so namreč nastala neka ne- soglasja, ki jih je treba čim prej odpraviti. Novi predsednik odbora za ameriško po- moč zaveznikom Ernest W. Gibson je iz- javil predstavnikom ameriškega tiska, da morejo Zedinjene države ostati v miru le v primeru, ako kar najhitreje prožijo An-

gliji in zaveznikom pomoč v obliki vojnega materiala. Ako bi bili temu napoti ame- riški nevtralnostni zakon ali pa Johnso- vi akti, potem jih je treba nemudoma od- praviti.

Zakon bo v bistvu ostal nespremenjen

Washington, 13. jan. s. (Columbia B. S.) V uradnih ameriških krogih, kakor tudi v drugih poučenih krogih ne dvomi, da bo Rooseveltov zakonski predlog glede po- moči Angliji s posoditvijo vojnega mate- riala v kongresu gotovo sprejet, prav tako gotovo pa bodo v zakon vnešene spremem- be. Smatrajo, da je vlada s spremembami že sama računala in da je prav zato dala zakonskemu osnutku tako širok okvir da je še mnogo sprememb možnih. Pri vseh teh spremembah pa bodo gotovo bistve- no važne točke ostale nedotaknjene.

V poučenih krogih smatrajo, da bodo vnešene pred vsem dve ali tri spremembe v zakonski predlog. Zlasti zahtevajo mnogi senatorji in poslanci, da bi morale dr- žave, ki jim bo posojen vojni material, po- dati garancijo, da bodo po koncu vojne ta material res vrnilo ali plačale. Kar se An- glije tiče, bodo Zedinjene države najbrž zahtevale jamstvo, da bo Anglija plačala posojeni material z dobavami kavečka, ko- sira in drugih surovin, ki jih Amerika ra- bi.

Druge spremembe se bo verjetno nana- šala na omejitve polnomočij, ki bi jih do- bil predsednik Roosevelt na podlagi nove- ga zakona. Najbrž bodo ta polnomočja Rooseveltu omejena za gotovo dobo, po ne- katerih verzijah za dve leti. Nekateri se- natorji in poslanci prelagajo tudi, da naj bi stalo Rooseveltu pri izvajanju zakona ob strani nekaj predstavnikov senata in reprezentančne zbornice, s katerimi naj bi Roosevelt delil svoja polnomočja.

Nekaj opozicije je slišati tudi proti pre- logu, da bi smele vojne ladje vojujočih se demokratiških držav priti v popravilo v ameriške luke. Tudi glede te določbe so še možne spremembe.

V splošnem je mogoče reči, da se pri- pravljajo republikanci, oziroma izolacioni- sti na borbo proti Rooseveltovemu zakon- skemu predlogu, predvsem s spreminjal- nimi predlogi, ne pa s popolno zavrnitvijo zakonskega osnutka. Vodstvo opozicije pro- ti Rooseveltovemu predlogu ima v rokah senator Wheeler.

Hopkins in Churchill v avdienci

London, 13. jan. s. (Reuter) Posebni od- poslanec predsednika Roosevelta Hopkins je bil danes sprejet pri kralju Juriju. V av- dienci je bil tudi ministrski predsednik Churchill.

Čiščenje v Franciji

Razrešeni senatorji in poslanci — Odselitev dvomljivih elementov iz Vichyja in okoliških okrajev

Vichy, 13. jan. j. (Havas.) Na predlog notranjega ministrstva je francoska via- da z dekretom razrešila senatorske oziroma poslanske funkcije več francoskih se- natorjev in poslancev, ki ne ustrezajo v ustavnem aktu z dne 1. dec. 1940 določene- mu pogoju, da mora biti vsak imetnik ka- ke funkcije, ki jo je mogoče dobiti z iz- volitvijo, le oseba francoske narodnosti. Na podlagi tega dekreta bodo izločeni iz parlamentarnih vrst Maurice de Rotschild, senator Pierre Cot, Kerillis in Jonas, ki so bili izbrani z dekretom od 6. dec. 1940.

Vichy, 13. jan. j. (United Press.) Notra- nje ministristvo je izdalo odlok, v kate- rem poziva vse prebivalstvo v Vichyju in okolišnih občinah, da se mora javiti pri pristojnih policijskih oblastvih ter doka- zati nujnost svojega bivanja v Vichyju in okolišnih občinah. Kakor se doznava, bo- do vsi prebivalci, ki so se naselili tam- kaj po sklenitvi premirja in ne bodo mo- gli dokazati nujnosti svojega bivanja v tem distriktu, odseljeni v druge dele Francije. Namen tega vladnega odloka je očistiti francoskega državnega srelišča od raznih političnih pustolovcev in drugih dvomljivih elementov, ki so se, izkoristi- joč konjunkturo, po sklenitvi premirja v

velikem številu naselili v Vichyju in okoli- čih, kjer se bavijo z raznimi nedovolje- nimi posli. Računajo, da bo po tem odlo- ku odseljenih iz Vichyja kakih 15.000 ljudi.

Živila iz Amerike

Vichy, 13. jan. j. (Havas.) Ameriški Rdeči križ je obvestil francosko oblastva, da bo v kratkem odpuil iz Zedinjenih dr- žav poseben parnik, ki bo pripeljal za ne- zasedeno Francijo, kakor tudi za Španijo namenjene življenjske potrebščine in zdravila za približno milijon dolarjev. Dne 20. januarja bo to blago vkrcano v Baltimore. Med drugim bo pripeljal par- nik v Francijo 50 ton pulveriziranega in 250 ton kondenziranega mleka, 25 ton vol- nenega blaza in perila za deco, kakor tudi mnogo farmacevtskih proizvodov, v prvi vrsti insulina, aspirina, kinina in jodove tinkture. Vseh zdravil bo v vrednosti prib- ližno 100.000 dolarjev. Nadaleje bo parnik pripeljal 10.000 konzerv, namenjenih za francoske, angleške, poljske in belgijske vojne ujetnike. Konzerve sta na poovico nabavila ameriški odnosno kanadski Rde- či križ.

Objavljeni pravilniki

Beograd, 13. jan. p. Službene novine so danes objavile pravilnik o spremembi in izpopolnitvi zakona o državnih trošarinah, odredbo o carinski oprostitvi uvožene sla- korne pese in pravila, po katerih se mo- rajo ravnati zdravilni in lekarnarji pri predpisovanju, izdajanju in predlaganju ra- čunov za zdravila na račun Okrožnih ura- dov za zavarovanje delavcev.

Mraz na Hrvatskem

Varaždin, 13. jan. o. V Hrvatskem Za- gorju, Medjimurju in Podravini je zavla- dal hud mraz. Danes je bil v teh krajih naj- bolj mrzli dan v letošnji zimi. V Varaždi- nu je bila temperatura 17, ob Dravi pri Varaždinu 19. v posameznih predelih Hr- vatskega Zagorja pa celo 21 pod ničlo.

Danes se je pripetil v Hrvatskem Pri- morju že se ni primer smrti zaradi mra- za. Pri vasi Leskovcu so davi našli na ce- sti zmraznjena 58letnega kmeta Bartola Martelca. Na poti v sosednjo vas mu je postalo slabo ter je zmrznil.

Iz državne službe

Beograd, 13. jan. p. Za starešino sre- skega sodišča v Ljubljani je bil imenovan ljubljanski okrožni sodnik Fran Orožen, za okrožnega pa sreski sodnik Ferdinand Jer- ala, tudi v Ljubljani.

Za rednega profesorja na bogoslovju v Mariboru je napredoval dosedanjí izredni profesor dr. Vinko Močnik.

Za tajnika bogoslovne fakultete v Ljub- ljani je bil imenovan dosedanjí uradni- ljubljanske bolnišnice Franjo Tomine.

Z veljavnostjo od 1. avgusta 1938 je bil imenovan dr. Vinko Kocjančič za zdrav- stvenega pristava v 8. pol. skupini pri sre- skem načelstvu v Škofji Lodi.

Zemuska: Hud mraz. Delno oblačno in povečini jasno skoro po vsej državi.

LETALSKA VOJNA VEDNO OBSEŽNEJŠA

Angleži so v nedeljo podnevi in v noči na ponedeljek napadali in- vazijska pristanišča v Franciji, petrolejske rafinerije v Margheri pri Benetkah in Regensburgu ter celo vrsto letališč, glavni napad nem- ških bombnikov pa je veljal zopet Londonu

London, 13. jan. j. (Reuter). Preteklo noč so močne skupine angleških bombni- kov izvršile krajevno zelo razsežne napa- dalne polete nad Nemčijo, invazijska pri- stanišča v zasedenem delu Francije ter na mnogostevilna letališča in na vojaško va- žne objekte v Severni Italiji.

Letalsko ministristvo je o teh izredno razsežnih akcijah angleškega letalstva iz- dalo več zaporednih poročil, ki ugotavlja- jo, da je bil med invazijskimi pristanišči pr- gljavitni cilj angleških bombnikov spet Brest v Franciji. Na doke je bilo vrže- nih veliko število zažgalnih in zelo eks- plozivnih bomb. Na obali in pomolih so eksplodirale težke rušilne bombe. Na več točkah so izbruhnili požari. V vojaškem delu luke so bila zadeta in porušena skladišča in so prav tako izbruhnili razsežni požari. Nadaljnje skupine angleških bom- bnikov so napadle Le Havre in Lorient. V obeh lukah so bile vržene težke rušilne bombe na doke. Nadaljnje cilje so tvorila letališča v Franciji. Med njimi so bila v prvi vrsti bombardirana letališča v Var- nesu, Chartresu, Evreuxu in Morlaixu. Do- seženi so bili ugodni rezultati. V Varnesu sta bili zadeti dve poslopji, ki sta prič- li goreti. Na letališču v Evreuxu je bilo na tleh zažgalih več sovražnih letal. Z vseh teh poletov so se vsa angleška letala neopokodovana vrnila.

Nadaljnje skupine angleških bombni- kov so osredotočile svoje napade na pe- trolejske rafinerije in skladišča v južni Nemčiji, Italiji in Belgiji. V veliki petro- lejski rafineriji v Regensburgu je izbruh- nilo po bombardiranju več požarov. V Ost- endu so nastale velike eksplozije, po ka- terih je bilo mogoče opazovati izbruh ognja.

V luki Marghera v bližini Benetk so an- gleška letala bombardirala velike petro- lejske rafinerije, kjer so bili z zažgalni- mi bombami in več mestih zaneteni po- žari. Eno uro po prvem napadu, ko je pri- letela na Marghero poslednja angleških bombnikov, je bilo že vse ozemlje, kjer so rafinerije, v plamenih. Angleška letala so izvršila napad na ta način, da so naj- prej iz višine komaj nekaj sto metrov s strojnimi obstreljevala postojanke obr- ambnega topništva, nato pa so vrgla iz nizke višine težke bombe, ki so porušile eno izmed velikih poslopij rafinerije. Več nadaljnjih bomb je zažgalo petrolejske ta- ke. Dve bombi sta nato pogodili neko dru- go veliko poslopje v bližini, ki se je prav tako zrušilo. Iz nizke višine so letala na- to s strojnimi obstreljevala tudi bareke in hišice okrog rafinerije. Po odletu an- gleških bombnikov je bilo vse področje rafinerije v ognju. Samo eno angleško le- talo se z napada ni vrnilo.

Napad na nemške čete ob Rokavskem prelivu

London, 13. jan. j. (Reuter). Angleška borbeno letala so večerj napadla tudi nem- ške čete na francoski obali ob Rokavskem prelivu. Komunikacije letalskega ministristva o tej akciji pravi, da so manjše skupine an- gleških lovskih letal, ki so v nedeljo po- dnevi patrolirale ob obali z nizke višine napadle nemške čete o strelskih jarkih v

bližini morske obale. Nadaleje so letala na- padla s strojnimi tudi ladje na obali in nemške utrdbene postojanke. Z vseh teh dnevnih operacij se tri angleška borbeno letala niso vrnila na svoja oporišča.

Angleška letala obalnega poveljstva so se večerj udeleževala tudi v norveškem vodovju. Dva trgovinska parnika v bližini norveške obale sta bila direktno zadeta od bomb, nakar so jih angleška letala obstre- ljevala tudi s storjnicami.

Leteče trdnjave na poti v Anglijo

London, 13. jan. s. (Reuter) Nocoj je bilo objavljeno, da zadnje čase prihajajo

Nov zelo močen napad na angleško prestolnico

London, 13. jan. j. (Ass. Press.) Ob razmeroma zelo ugodnem vremenu je nem- ško letalstvo v noči od nedelje na ponedel- jek izvršilo spet zelo močan napad na an- gleško prestolnico, kakor tudi na mnogo številne objekte na obeh bregovih ustja reke Temze. Nadaleje je bilo hudo prizade- lo tudi neko mesto v jugozapadni Angliji, katerega imena pa ministristvo za notranjo varnost do danes opoldne ni še objavilo.

Daleko najhujši je bil napad na London, nad katerega so močne skupine nemških letal prodrele že v zgodnjih večernih urah. Nemška letala so v več zaporednih skupi- nah vrgla na London, v prvi vrsti na ju- govzhodne mestne dele, več sto zažgalnih bomb, ki so jim nato sledili težki tvorji rušilnih bomb velikega kalibra. Bombe so na mnogih točkah zanetile požare, ki pa so jih oddelki prostovoljnega gasilstva vse na- golo pogasili. Le na nekaterih trgovinskih poslopih v mestnem središču so izbruhnili večji požari, ki so zahtevali vso pozornost poklicnega gasilskega poveljstva.

Značilno pri nočnem napadu je bilo to, da so se Nemci spet vrnili k stari taktiki, da namreč po zažgalnih bombah mečejo tudi rušilne bombe, ker se s tem znatno po- večja nevarnost razširjenja požarov. Rušil- ne bombe so v nekaterih ulicah precej po- škodovala tudi električne in telefonske ka- ble. Telefonski promet je bil v nekaterih četrtih nekaj časa precej v neredu. Poško- dovanih je bilo tudi nekaj brzojavnih vo- dov, tako da so nekoliko zastale brzojavne zveze z inozemstvom. Po poročilih, ki so došle na razpolago, pa nočni napad ni zahteval tolikšnega števila človeških žrtev, kakor bi bilo pričakovati po njega silovitosti.

V nekem mestu ob izlivu Temze so nem- ške bombe zanetile zelo razsežen požar na objektih neke pralnice. Ta požar je uspelo pogasiti šele dopoldne. Razen Londona so nemška letala bombardirala tudi posa- mezne industrijske objekte v več grofijah okrog Londona, kjer je bila prizadeta znatna gmotna škoda. O bombnem napadu na neko mesto v jugozapadni Angliji je bilo mogoče zvedeti le to, da je bilo več prebivalcev ubitih in ranjenih, in da je gmo- tna škoda precejšnja. Druge dele Ang- lije so posetila le posamična nemška le- tala.

ameriški bombniki v velikem številu po zračni poti v Anglijo. Med letali, ki so pri- letela naravnost iz Zedinjenih držav, so zlasti bombniki tipa Lockheed-Hudson in znane 4-motorne »leteče trdnjave«.

Angleški bombnik pristal v Franciji

Zeneva, 13. jan. i. (DNB.) Iz Vichyja po- ročajo: V Nizerleuxu v bližini Lyona je 11. januarja zasolino pristal neki angleški bombnik vrste Wellington. Letalo se je popolnoma razbilo, dočim so se letalci re- šili in so jih oblastva internirala. Verjet- no je razbiti angleški bombnik pripadal skupini angleških letal, ki so tisto noč preletela švicarsko ozemlje.

Nemško službeno vojno poročilo

Berlin, 13. jan. n. (DNB.) Vrhovno po- veljstvo nemške vojske je objavilo davi naslednje službeno vojno poročilo:

Letalske sile so bile večerj podnevi na izvidniških poletih nad Veliko Britanijo. V noči na 13. januar so večje skupne nemških bojnih letal napadle važne voja- ške objekte v Londonu. Letalski opazoval- ci so ugotovili, da je nastalo več velikih požarov na londonskem področju severno in južno od loka reke Temze, kakor tudi posebno veliki požari v južnovzhodnem predelu mesta, iz katerega se je dvigal gost oblak dima. Razen tega so bile bom- be vržene tudi na vojaške objekte od juž- ni obali Anglije. Nemška letala so še na- dalje minirala angleške luke.

V opoldanskih urah večerajšnje nedelje je skušal nasprotnik z manjšimi silami znova prodreti nad zasedeno ozemlje. Pri tem pa je protiletalsko topništvo sestrel- ilo dve sovražni letali, lovska letala pa en angleški aparat. V zgodnjih jutrnjih urah današnjega dne so posamezna so- važna letala bombardirala kraje v južni Nemčiji in odvrgla nekaj bomb tudi na mesto Bejrut.

Nasprotnik je izgubil večerj skupno 4 letala.

Neprestana kršitev nevtralnosti Švice

Bern, 13. jan. i. (SDA.) Vrhovno po- veljstvo švicarske armade objavlja: V no- či od 12. na 13. januarja je bila nevtral- nost švicarskega ozemlja ponovno prekr- šena. Neznana letala so med polnočjo in peto uro zluatral večkrat preletela tako za- padno, kakor tudi vzhodno Švico ter Gri- sons. Letalski alarm je bil dan v več švi- carskih krajih.

Emanuel Lasker †

New York, 13. jan. br. (SDA) Danes je preminul tukaj v starosti 73 let bivši sve- tovní šahovski mojster dr. Emanuel La- sker. Rodil se je leta 1868 v Berlinu ter je studiral matematiko in fiziko na raz- nih nemških univerzah. Že kot dijak se je intenzivno bavil s šahom in kmalu zbudil pozornost v šahovskem svetu. S 24. leti je postal šahovski mojster Anglije, dve leti pozneje pa si je priboril svetovno ša- hovsko prvenstvo. Celih 25 let je branil naslov svetovnega šahovskega mojstra na šestih svetovnih turnirjih. Šele leta 1920 je na velikem šahovskem turnirju v Hava- ni podlegel Capablancu. Ponovno se je po- tgoval za naslov svetovnega mojstra, ven- dar pa ga je moral prepustiti mlajšim konkurentom, čeravno mu je na turnirju v New Yorku leta 1924 uspelo, da je pre- magal Capablancu in Aljechina. Po svetovni vojni je bival nekaj let v Rusiji, nato pa se je preselil v Ameriko in je ostal tam vse do svoje smrti.

Zagonetni zagrebški samomor pojasnjen

Zagreb, 13. jan. o. Pojasnjen je skrivnost- ni samomor zasebnega uradnika Pavla Po- lanskega ob koncu preteklega tedna v stra- nišnji gostilni »Dalmacija« v Petrinjski ulici. Ugotovili so, da je neki inženjer z Dunaja povelil Polanskemu v varstvo voz in dva konja ter mu v jamstvo za kritje stroškov izročil 6.000 din. Polanski, ki je bil včan alkoholu, je denar porabil in za konja sploh ni skrbel. Zato je eden izmed konjev pobežnil, drugega pa so morali vz- gati onemoglega prepeljati na veterinarsko kliniko. Ko se je lastnik konjev vrnil v Zagreb in videl kaj se je zgodilo, je hotel pokasati Polanskega, ki je skušal pobežni- ti, čim ga je zagledal. Ker se mu to ni po- srečilo, se je obesil.

Naši kraji in ljudje

Pičla kulturna žetev v Novem mestu Lani je bilo le malo kakovostnih prireditev, še manjše pa je bilo zanimanje meščanov zanje

Novo mesto, 12. jan.

Ob novem letu polagajo razna društva svoje račune pred javnostjo, ki je najbolj kritični spored pride prav od nje. Če pregledamo v glavnem delovanje novomeških društev za javnost v preteklem letu, moramo ugotoviti, da so dala malo prireditev, ki pa so — vsaj pri Sokolu — po kakovosti zadovoljevale.

Naj tu omenim samo najpomembnejše, ne glede na notranje idealno delo med člani. V začetku preteklega leta smo po dolgem presledku nekaj mesecev videli na Sokolskem odru Benediktovo komedijo v 3. dejanjih »Rdeče rože«, ki so bile za dolga leta lepo našaditirane in je doživela popoln uspeh, kar je bila v veliki meri zaslug režiserja br. Marjana Breganta. Uporizorjena je bila tudi Schrekova komedija »Pesem s ceste«, ki je prav tako bila na višini. Režiral je br. Kostjovski. Ponovno smo že poudarili, da s takih uprizoritev želimo še več. Brez dvoma ima Sokol pri nas največ zaslug za kulturno razgibanost, toda treba bi bilo več prireditev, saj se je pokazalo, da pod večšim vodstvom tudi igralci nekaj pokažejo. Prav tako pogrešamo drame. Večne komedije, čeprav s svežim humorjem, tudi vedno ne »vlečejo«. Proti koncu sezone je pomnožen orkester priredil koncert, ki nas je presenetil, saj je nudil večer umetniškega užitka. Za javnost je bilo med letom tudi nekaj skiptičnih predavanj (n. pr. gg. Božidar Borko: Današnja Turčija, dr. Červinka: Prva pomoč, prof. Štancer: Razvoj letalstva), nekaj proslav in sleherni teden po en film kulturne, vesele, resne ali kriminalne vsebine.

Menda je bilo vsaj približno enako število kakovostno šibkejših prireditev v društveni prostorni doma. Tam imajo krasen, moderen oder, ki pa je neizkoriščen je velika škoda, da so šli stotisoči v mrtvilo, kjer oprema propada. Ostala društva niso prirejala pomembnih kulturnih prireditev, čeprav jih je bilo šteto. Kar je res, je res: gremo z duhom časa! Kulturni dogodki v naši metropoli so bili v preteklem letu prav tako redki, kakor so letos — rožine v poticah! Treba bo več sistematičnega dela.

Štiri smrtni nesreče

Konj ga je ubil — Dve žrtvi med rudarji — Smrtna žrtev železniške nesreče

Slovenj Gradec, 13. januarja.

V sredo se je primerila v Orlic pri Vuhredu smrtna nesreča, katere žrtev je postal 59 letni posestnik Anton Miklavc. Zvečer je stopil h konju v hlev, naenkrat pa ga je konj udaril v želodec. Ponesrečenec udarcu ni posvečal pozornosti, upajoč, da bodo bolečine polegale, zato je šel v petek zvečer poiskati zdravniško pomoč v slovenjgradski bolnišnici. Zal mu zdravniki kljub vsestranskemu prizadevanju niso mogli pomagati in je ponesrečenec že kmalu po prevozu izdihnil. Pokojnika so prepeljali v Orlico, kjer so ga večerj pokopali.

Vranja peč, ki leži v St. Ilju pri Velenju, se imenuje najnovejši rudnik v tem okolišju. Zdjaj je zahteval prvo smrtno žrtev. V sredo je pri delu v rudniku zasulo 35 letnega kopača Vinka Jelena. Jelen je dobil hude notranje poškodbe in je zdravnik bratovske skladišnice v Velenju dr. Kolšek odredil takojšnji prevoz v slovenjgradsko bolnišnico, uverjen, da mu bodo tam rešili življenje. Zdravniki so se trudili, a žal. Ponesrečenec je v soboto zjutraj po dolgem trpljenju izdihnil in to baš v trenutku, ko je stopil v bolnišnico poslopije njegov brat Vladimir, novinar iz Maribora. Naj počiva v miru, hudo prizadeti rodbini naše iskreno sožalje.

Brežice, 13. januarja.

Na kolodvoru v Dobovi se je pred dnevi pripetila huda železniška nesreča, ki je terjala življenje mladega, vestnega železniškega delavca, očeta številne družine. — France Poljanec, 36 letni kurjač z Jezice pri Ljubljani, oče 4 otrok, se je s svojim vlakom ustavil na dobovski postaji. Parni stroj je bil potreben pregleda,

Prav bi bilo, da se raznim okoliškim društvom omogoči gostovanja v mestu. Znamo je, da je v naši bližini eno najbolj delavnih društev ono v St. Jerneju. Pa mi je njih vodja potožil, da so menda pred leti zaprosili za gostovanje, vendar jim ni bilo ugodeno — vsaj po takih cenah, da bi lahko krili stroške. Šentjernejski Sokol uprizarja precej težke komade. Omenim naj samo, da so izvršno igrali Šeriffovo dramo »Konec poti« in pa »Ljubezen treh kraljev«. Imajo lutkovno gledališče — vse pod vodstvom spretnega režiserja Zamljena. Mislimo, da bi bila gostovanja okoliških društev dobrodošla in včasih tudi vzpodbudna. Zato naj uprava omogoči gostovanja. Zakaj se ne bi z raznimi gostovanji umetnikov, predavateljev, pevcev, šentjakobskega gledališča v Ljubljani ali morda Narodnega gledališča poživilo kulturno delovanje, če sami ne zmoremo dosti prireditev? Če pravimo, da je naše mesto središče Dolenjske, naj nas predstavlja tudi v kulturnem pogledu, kakor je bilo v dobi narodnega preboda!

Se nekaj je omenbe vredno. Pri koncertih in drugih prireditvah pogrešamo tisto občinstvo, v katerem bi človek mislil, da bo v polnem številu prišlo v dvorano. Želeli bi bilo, da so vsaj prireditve kulturnega značaja dobro obiskane, kar bi tudi sicer marljivim članom dajalo novega poguma. Včasih je človeku kar nerodno, ko posluša n. pr. kakšno predavanje v skoraj prazni dvorani. Malo manj udobnosti, pa malo več smisla za kulturo in poštovanost, pa nam bodo tudi člani nudili malo večjo mero kulture. Tako bo polagoma pregnano mrtvilo. Kaj pa, krive so tudi izredne razmere.

Pred nekaj meseci je bila zaradi filma neke vrste anketa: obiskovalci filmskih predstav so dobili list, na katerega so napisali odgovore na razna vprašanja, n. pr. katere filmske igralce si želijo videti na platno itd. Dobro bi bilo, da bi se tudi glede kulturnih prireditev uvedbo nekaj silnice. Odgovori bodo taki: več dobrih prireditev, več koncertov, predavanj, manj filmov s plehko vsebino! To bo poživilo Novo mesto in bo doprineslo k prosvetnemu napredku naše lepe metropole.

—an.

Umrl je poslednji šentlambertski župan

Zagorje, 13. januarja

V prijazni vasi St. Lambertu je pretekli petek zjutraj umrl v 63. letu g. Ivan Vrtačnik, posestnik, gostilničar in trgovec. Vrtačnikova hiša slovi že dolgo. Ko je tod

župnikoval pokojni Bercé, so se zbirali v njegovi ustanovitvi zagorskega Sokola katerih delo smo proslavili lani z društvenim zlatim jubilejem. Takrat je v bližini stala kapela sv. Cirila in Metoda, kjer se je ob narodnih slovesnostih brala maša Vrtačnikovi otroci so tako imeli že v zgodnji mladosti dovolj prilike črpati lepe zlede narodne zavednosti. Po smrti starejši je Ivan prevzel posestvo, obenem pa tudi delo in skrb za gospodarski in narodni razvoj lepe šentlambertske doline. Tako ni čudno, da je malna tuda napredna občina, ki ji je županoval več let Ivan Vrtačnik imela tudi nevoščljivce, ki so tod zaman lovili glasove. Pred tremi leti je bila občina ukinjena in razdeljena.

Ivan Vrtačnik je bil velik dobrotnik in ustanovitelj gasilske čete, ki za ime imenovala za častnega predsednika Tudi različna druga narodna društva ga bodo pogrešala, posebno na kmečki gospodarski katerim je bil najboljši svetovalec. Ko mu je pred petimi leti umrla ljubljena hčerka Zora, je bridka izguba omajala njegovo potrpežljivo naravo. Njegovi bolehnosti se je zdaj pridružila pljučnica in ugonobila dobro srce. Pogreba se je v nedeljo dopoldne udeležilo mnogo društev. Zlasti tudi Sokoli iz vsega okolišja. Pokojnika bomo ohranili v najlepšem spominu, uglednim družinam pa izkazamo odkritosrčno sožalje!

Živinozdravnik

Ivan Fischer †

Zalski živinozdravnik Ivan Fischer je sredi po daljšem trpljenju zatilnil svoje bujne dni. Kdo ni poznal g. Fischerja! Vsa savinjska kmet, vsak gospodar. Povsod je bil iskani, saj je živel idealno za svoj poklic. V prostem času se je vedno strokovno izpopolnjeval, kar nam pove njegova velika strokovna knjižnica. Bil je neumorno delaven vse svoje življenje do lanskega poletja, ko ga je neizprosna bolezen privedla na bolniško posteljo. Savinjska dolina ga bo težko pogrešala.

Rodil se je 14. avgusta 1877 v Čalkivu v Galiciji, gimnazijo in visoko šolo za živinozdravništvo je na koncu v Lvovu. Že dva mesca po končanih študijah, ko ni hotel slediti pozivu visoke šole, kjer bi naj bil asistent, je zaprosil za izpraneno živinozdravniško službo v Zalcu, kjer je postal uradni živinozdravnik. Tu je služboval okoli 10 let. Nato je služil leto dni v Rogatcu, potem pa kratko dobo tu v Feldbachu in Gleisdorfu na Srednjem Stajerskem. Leta 1913 pa je postal državni veterinar v Celju. Leta 1922 pa se je ponovno naselil v Zalcu kot državni živinozdravnik. Kot tak je bil tudi svesto uspešen in je izvrševal potem skoraj do svoje smrti plodonosno živinozdravniško prakso v korist nešteti kmetovalcev.

Blagi pokojnik je zapustil ženo in troje preskrbljenih otrok. Sin dr. Alfred Fischer je šef primarij bolnice za duševne bolezni v Novem Celju, hčerka Zofija je uradnica Hranilnice in posojilnice društva v Celju, Olga pa je na domu. Delavnega živinozdravnika Ivana Fischerja bomo ohranili v Savinjski dolini v najboljšem hvaležnem spominu. Preostali nam še iskreno sožalje!

Kakor povsodi je Paula Wessely tudi v Ljubljani doživela popolen uspeh v filmu „NJENO ŽIVLJENJE“

KINO MATICA, tel. 22-41.

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.

Tretji val hudega mraza

Ljubljana, 13. januarja.

Kakor smo prerokovali v nedeljo, se je vreme včeraj močno poslabšalo. Letos nas je prvič obiskal pravi sibirski mraz, ki pa je v tekoči zimi že tretji. Živo srebro je začelo padati že v nedeljo, vendar se je skušal dopolne uveljaviti topli jug, pa se mu ni posrečilo. Dan je bil oblačen, vendar so čez dan ledene zavesse po oknih popustile. Ob 18., malo preden je vžila polna luna, se je nebo nad Ljubljano nekoliko zjasnilo, mraz je vnovič pritisnil in ledene zavesse so spet zastirale okna hiš, to pot dosti bolj na gosto. Kmalu potem se je pokazala malo okrajšana luna, kar jo je napravilo še večjo in bolj skrivnostno. Četrte ure pozneje pa je nudil polni mesec še nenavadnejšo obliko. Opazovalec je dobil vtisk, da se je luna močno približala našemu planetu, kakor da bi bili oblaki za njo. Nebo je bilo še vedno precej oblačno, mesec pa je le še plaval po njem. Nenavadno igro narave je opazovalo veliko število ljubljancev in marsikomu je bilo tesno pri srcu. Uganili so tisti, ki so dejali, da je taka luna znamenika hudega mraza. Kaj kmalu pa se je luna skrila za oblake.

V teku ene ure se je nebo spet popolnoma zjasnilo. Noč je bila jasna kakor po-

dnevi in električne žarnice so kar izgubile svojo moč. Živo srebro je začelo močno padati in je še pred polnočjo doseglo v središču mesta —11. V ponedeljek zjutraj so se Ljubljanci zbudili pod toplimi pernicami vsi premrli in so s strahom ugotovili, da se je napravil led tudi po notranjih oknih. Peči nimajo več moči in se je mogoče ogreti le v njih neposredni bližini. Led se je stopil le na notranjih oknih, dočim se na zunanjih trdovratno drži. Med revnejšimi sloji je povsem razumljivo zavladala velika skrb glede izredno drage kurjave in strah, da bo hudi mraz trajal še dolgo. — Minimalna temperatura je znašala v središču mesta —18,5! Vendar je treba poudariti, da ima sonce že precejšnjo besedo. Opoldne je kazal toplomer v mestu v senci —10, na soncu pa +1. Tramvajske tračnice so zamrzle in skrcene, da vozijo tramvaji z velikim ropotom po njih. Mraz bo nekaj časa trajal in se bo najbrž še poostiril. Nekateri prerokujejo, da se bo ponovila huda zima iz 1929. leta. Svoje napovedi utemeljujejo z dejstvom, da je tudi takrat nastopil sibirski mraz po Novem letu. Upajmo, da se te črnoogle napovedi ne bodo uresničile.

Rešitelj dveh otrok nazadnje sam utonil Ledena plošča ga je odrinila od brega in je po kratki borbi z valovi omagal

Veliko Gradšče, 13. januarja
V soboto dopoldne se je vračal proti svojemu domu kmet Stevan Ivkovič iz vasi Kisiljeva v ramskem srežu. Ko je šel po poti ob Dunavu, je naenkrat zaslišal klice na pomoč. Na svoje veliko začudenje je zagledal dva dečka, ki sta se krčevito oklepala plošče ledu. Nesrečnim otrokoma so gledale iz vode samo roke in glava in sta obupno klicala na pomoč. Stevan ni dolgo premišljal in je oblečen takoli skočil v vodo. Priploval je do ledene plošče, ki sta se zanimala oprijemala. In to krekono sunil proti oba! Ko sta otroka začutila tla pod nogami, sta se srečno privlekla na breg.

V tem kratkem času pa je priplovila ogromna ledena plošča, ki je Stevanu pre-

prečila, da ni mogel plavati k obali. Skušal se je vzpeti na ploščo, zaradi utrujenosti in gladke ledene površine pa mu to ni uspelo. Ploščo je tok vedno bolj zanašal od brega. Zaradi mraza in velikega napora je Stevan spustil ploščo, toda bil je že toliko utrujen, da ni mogel priplovati do brega in je utonil.

Otroka sta z obale gledala to žalostno in vsa iz sebe prišla v vas povedati žalostno zgodbo. Kmetije, ki so prišli pogumnemu rešitelju na pomoč, so nekaj metrov od kraja nesreče potegnili Stevana iz mrtvega iz vode.

V znak zahvale in poštovanosti so junake Stevana Ivkoviča ob ogromni udeležbi prebivalstva pokopali na občinske stroške.

Radio ne sme biti luksuz

Nekaj pripomb k zvišanju luksuznega in prometnega davka

Z novoletnim zvišanjem prometnega in luksuznega davka so dosegli najvišjo stopnjo luksuznega davka tudi radijski aparati, ki so zdaj v pogledu luksuza izenačeni z najrazkošnejšimi sredstvi lepote. Prometni davek za radijske aparate se je zvišal od 20 na 40, luksuzni pa od 24 na 40%. Na ta način bo moral plačati trgovec pri uvozu samo na teh dveh davkih skupaj 80 odstotkov od tovarniške cene aparata. Prišteti pa je treba k temu še carino, ki znaša 300 zlatih dinarjev za 100 kg plus 1500% tazja, ki je bil zvišan od 1400 na 1500%. Tako so doživeli radijski aparati dvojno zvišanje, kar tvori 160 do 200% tovarniške cene.

Čudna je pot, po kateri je dospel radijski aparat do največje stopnje luksuza in se je znašel zdaj, kar se obremenitve tiče, poleg eksotičnih dišav, rdečila za usta in drugih sredstev nepotrebnega lepote. Posebno čudna je ta uvrstitev tudi zaradi tega, ker je država uvidela veliko kulturno važnost radijskih aparatov ne samo s tem, da se jih v toliki meri poslužuje, marveč tudi s tem, da jih je zaščitila pred davčnimi samoupravnimi oblastmi. Znano je, da se posveča največja pozornost obstoju in delovanju radijskih postaj, znano je tudi, da je v vseh slojih, zlasti pa med mladino, zelo veliko zanimanje za radiofonijo, o kulturnem pomenu in potrebi radijskega aparata sploh ni treba govoriti, zato je pač ta uvrstitev radijskih aparatov med največji luksuz nekaj nezamisljivega. Radijski aparati so bili ponovno obremenjeni z davki že lani meseca februarja. Takrat je bil zvišan od 1200 na 1400%, prometni davek na 24, luksuzni davek pa od 12 na 20%. Pozneje je bil luksuzni davek zvišan na 24%, zdaj pa kar naenkrat skok na 40%.

Požar v Trbovljah

Trbovlje, 13. januarja
Snoči kmalu po 9. je začela goriti stara glazura. Takoj so prihiteli rudniški gasilci, ki jih je vodil g. Hlastan.

Ogenj se je naglo širil in uničeval leseno ogrado poslopja in streho. Po večurni borbi z ognjenim elementom pa se je nasilec posrečilo ogenj omejiti na srednji del poslopja. Reševalna dela so trajala do 2. zjutraj, ker je mraz zelo oviral gašenje. Nevarnost, da bi se požar razširil, je bila velika, ker stoji v bližini stanovanjske hiše in rudniške delavnice z mnogim lahko vnetljivim materialom. Pa tudi v gorsti stoji sami so bili sodi s karbolnim in shrambe samih vnetljivih predmetov. V pritličju gorečega poslopja je bila kuhinja za šolske otroke in so večje število živih rešili. Pri reševanju delih je vneto sodeloval rudniški obratovodja inž. Vidra. Dva gasilca sta bila ranjena. Škoda znaša 30.000 din.

Kulturni pregled

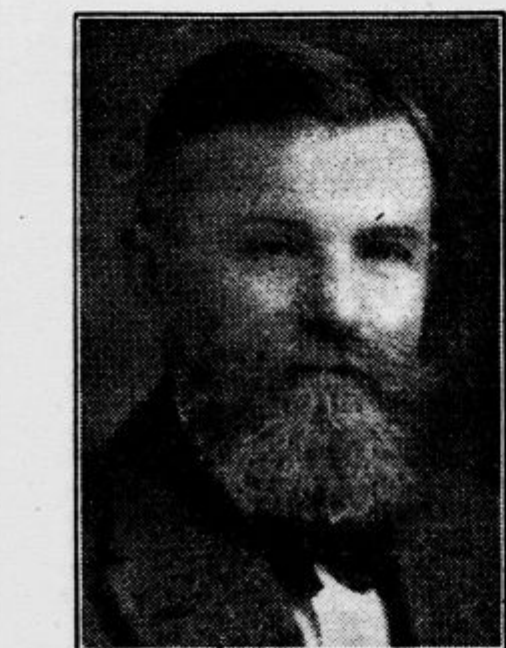
Sociolog dr. Ivan Žmavec

11. januarja je praznoval bivši namestnik ravnatelja vseučilišne knjižnice v Pragi dr. Ivan Žmavec svoj 70. letnik. Dr. Ivan Žmavec, ki je preživel skoraj vse svoje življenje v Pragi in tam ustvarjal sociološki sistem sociotehnike, je eden prvih slovenskih sociologov. Rodil se je l. 1871 v Kapeli blizu Sotle na slovensko-hrvatski meji, kjer se nahajajo močne tradicije Matije Gubca. Poteka iz kmečke hiše. Študiral je gimnazijo v Mariboru, univerzo v Rimu, Gradcu in Pragi, kjer se je v prvi vrsti bavil z matematiko, fiziko in filozofijo. V Pragi je promoviral za doktorja filozofije. Poleg teh svojih študij je proučeval iz lastne izpodboje družabne odnose človeške družbe. Da bi mu bila dostopna svetovna literatura, se je posvetil poklicu knjižničarja.

L. 1898 je bil imenovan za praktikanta vseučilišne knjižnice v Pragi in postal v teku let knjižničar in višji svetovalec. L. 1934 je bil upokojen kot namestnik ravnatelja.

L. 1919 ga je komisija, ki je organizirala pravno fakulteto v Ljubljani, predlagala za rednega profesorja politične ekonomije na novo ustanovljeni ljubljanski univerzi ter je bil tudi imenovan, a mesta vseučilišnega profesorja ni nastopil. Dr. Ivan Žmavec je eden izmed ustanoviteljev Masarykove akademije dela, današnje Generalne akademije in je tudi njen bivši generalni tajnik.

Dr. Ivan Žmavec je proučeval eksaktno znanstvene temelje socialne vede. Izhodna točka mu je bila kulturna zgodovina. V

svojih delih je položil temelje prirodnim načelom energetike. Publikiral je okoli 100 znanstvenih razprav v slovenskem, angleškem, češkem in nemškem jeziku ter v esperantu.

V prvem letniku goriške »Vede«, je dr. Ivan Žmavec priobčil »Uvod v prirodni pogled na svet«, v drugem letniku pa razpravo o eksaktnih temeljih svetovnega mira. Njegovi »Elementi obče teorije dela«, kot dodatek k osnovanju nove pravne in eko-

nomeke filozofije, so izšli v Bernu l. 1906. Imamo tudi ruski prevod tega dela. Dve leti pozneje je izšel v Leipzigu njegov spis »Ozdravljenje socialnega življenja potom prirodnih ved.« Po dr. Bogumilu Vošnjaku osnovana »Socialna matica« je izdala 1914 v Gorici isti spis v slovenskem jeziku. To delo je izšlo pod naslovom »Uvod v socialno energetiko« 1919 l. v češčini. Njegovo glavno delo so »Energetični temelji sociotehnike«, ki je izšlo l. 1926 v nemškem jeziku.

Pomembne so njegove zveze s slovenskim pesnikom Aškercem, s katerim se je spoznal že l. 1896 v Skalab pri Velenju. Objavljena je njegova obširna korespondenca z Antonom Aškercem.

L. 1936 je dr. Ivan Žmavec na Kolarčevi ljudski univerzi v Beogradu predaval o znanstveni organizaciji dela in narodnem blagostanju. To predavanje je izšlo v Bilblioteki »Matiice rada«. Prihod dr. Ivana Žmavca in dr. Stanislava Špačka v Beograd je dal pobudo za osnovanje »Matiice rada«.

Ob tej priliki je bil dr. Ivan Žmavec odlikovan z redom sv. Save II. stopnje.

Žmavec je sociolog in znanstvenik, čigar ideje bo šele bodočnost pravilno ocenila. Je socialni reformator velikega formata in najširših koncepcij.

Slike Dušana Petriča

Vprašanje slovenske umetnostne visoke šole je še vedno nerešeno. Čeprav ne manjka znamenj, da na odločilnih mestih ni postavljeno z dnevnega reda. Dokler pa v Ljubljani ne bo akademije ali nje podobne šole, bo naša mladina, ki se bo hotela posvetiti študiju likovne umetnosti,

prisiljena, iskati v drugih umetnostnih središčih svojo izpopolnitev. Lahko je reči: za Jugoslavijo zadostujeta dve umetnostni akademiji, naša nadobudna mladina naj študira v Zagrebu ali v Beogradu. Komur so znane dejanske razmere, mora vedeti, da je že zaradi oddaljenosti teh mest marsikateremu Slovencu onemogočeno, da bi si izbral likovno umetnost za svoj poklic. Še težje je seveda, da bi se vpisal na kakšni akademiji v inozemstvu.

Ema izmed žrtve teh razmer je Dušan Petrič. Imel je sicer srečo, da je bil nekaj let Thielejev učenec na praški akademiji, a vojne zmešnjave so ga prisilile, da se je predčasno vrnil v Ljubljano. Razstava, ki jo je priredil v galeriji Obersnel, ima gotovo namen da mu omogoči nadaljevanje in končanje začetih umetnostnih študij.

Razstava pa nikakor ni nezanimiva in pri celji vrsti del vzbuja vtis, da nam razkazuje v nji svoja dela že zrel umetnik. Kakor pri produkcijah glasbenih visokih šol mnogokrat slišimo izvajanja, ki so na popolni umetniški višini tako so tudi v zaključnih razstavah likovno-umetnostnih akademij mnogokrat izložena dela, ki bi bila v čast vsaki umetnostni razstavi. Vendar se gledalec na takih razstavah ne more otresti sumnje, da dela še niso samostojna in da je stal za njihovimi ustvaritelji mojster-profesor. Tak dvom pri Petričevih delih odpade, ker so skoraj vsa razstavljena dela nastala doma. Morda bi »Starka«, ena najboljših slik, s svojo plastiko in pravilno risbo ter s svojimi dobro odtehtanimi senčnimi odtenki kazala na to, da ji je kumoval Thiele. A serija lastnih podob, ki so vse prav uspele in ki kažejo slikarjevo sposobnost, vglobitve se v plastičnost obraza, a pri tem ohraniti čistoto barv in pravilnost risbe, priča o nje-

govi samostojnosti. Njegov talent je one vrste, da pri počasnem in premišljenem delu izsrka iz narave vse sile, ki so potrebne za umetnostno popolnost. Kjer ima priliko, da se v takem delu posveti do kraja študiju narave, mu je uspeh vidno boljše kakor tam, kjer model ali krajina silita k naglici. To opažamo na primer pri slikah matere, kjer bi si pač želel manj vsiljivo ozadje, ki je pretežno s svojim zelenilom. Prav dobre so nadalje »Deklac«, »Nikola Orlic« in »Gospodična A.«. Naša je južna Moskva (mišljena je seveda pokrajina Moskva), ki je kot motiv izredno zanimiva, pa nekoliko zamučenca.

Tudi pri nekaterih tihotitjih se je Petrič lahko v miru posvetil študiju predmeta ter je tako prišel do dobrih rezultatov, denimo v »Cvetič« in v »Suhem mesec«.

Manj mu za sedaj leži krajina, ki zahteva posebne vaje in predvsem hitrega dela. Tu je treba vrhu tega obvladati tudi problem preračunavanja svetlobnega učinka naslikanih barv, ki so na prostem vse drugačne kakor v sobi. Šola, ki ne prireja posebnih krajinskih tečajev, bo težko zadovoljila pri vprašanju, kako je treba odmeriti v naravi barvne odnose, da bodo v zaprtem prostoru pravilno učinkovali. Tudi za doseg pravilne barvne perspektive so potrebna specialna navodila. Posebno poglavje so pa še marine, ki so tudi za rutiniranega »suhozemskega krajinarja« trda kost. Zato moramo nekatere nedostatke na Petričevih krajinah še sprepledati. Kljub temu so pa nekatere, kakor »Ojke v Janini na Pelješcu« in »Čer na Baninovcu« kar dobro uspele.

Dušan Petrič zasluži, da mu javnost izkaže svoje zanimanje in da ga bodi k nadaljnjim izpopolnitvam.

Domače vesti

* **Poroka.** V nedeljo se je poročil v Cerju g. dr. Oton Ambrož, zagrebški urednik »Jutra«, z gđ. Lilijano, hčerko odvetaika g. dr. Rosine iz Radeč. Priča sta bila za ženina g. minister dr. Albert Kramer, ki ga je zastopal glavni urednik »Jutra« g. Stan-ko Virant, za nevesto pa g. dr. Josip Peček, zdravnik v Brezicah. Obilo sreče!

* **Novi grobovi.** V 75. letu starosti je umrla ga. Ana Merkušičeva. Pogreb bo danes ob 15. iz kapele sv. Jakoba na Zalah k Sv. Križu. — Po kratki bolezni je v visoki starosti 92 let umrla ga. Marija Simova, roj. Mošic. Pogreb bo v sredo ob 14. iz kapele sv. Krištofa na Zalah k Sv. Križu. — Na Polzeli je preminila ga. Marija Satterjeva, roj. Bervar. Pogreb bo danes ob 10. na tamonjske pokopališče. — Pokojnim blag spomin, žalujočim svojcem naše iskreno sožalje.

* **Drugi radijski koncert,** namenjen vojski Jugoslavije, je po enem mesecu priredil Radio Beograd preteklo nedeljo. Koncert je bil svečan in so mu v studiju prisostvovali številni visoki predstavniki, med njimi zastopnik Nj. Vel. kralja letalski polkovnik Tomić, patriarhov odposlanec, dalje ministra Sutej in Vulović, poveljnik mesta Beograda in vrsta drugih generalov. Uvodno besedo je izpregovoril književnik Radoslav Vesnić. Govorilni zbor beogradske univerze je deklariral govorno sliko »Kdo smo mi, ki se je gotovo vseh poslušalcev močno dojmila. Potem je sledil glasbeni spored, ki je bil zelo pester in lep. Dirigiral je kapelnik kraljeve garde major Živanović. Koncert je bil vsesok do dostojni umetniški višini.

Za plesne toalete

krasni vzorci in barve:

Taft svila
changeant
moiré
Svileni organdi
tul
čipke
Velour transparent

Manufaktura

F. Ks. S O U V A N

Mestni trg 24

* **Književni natečaj Jadranske straže.** Da bi dala pobudo književnikom za obravnavo motivov iz primorskega in pomorskega življenja, razpisuje revija »Jadranska straža« svoj četrti natečaj za novele in potopise od najstarejših časov do naših dni. Predložena dela ne smejo obsegati več kakor 7 do 18 tipkanih strani običajne oblike. Nagrade so 2000 din, 1200 din in dve nagradi po 700 din. Tekmujejo lahko samo naši državljani z doslej neobjavljenimi deli. Vsa nagrajena dela bodo tiskana v »Jadranski straži« za redni bonoraz. Vpsolati jih je treba z značko na ovorju in s pisateljevim imenom v zaprti kuverti do 1. aprila 1941 na naslov »Jadranske straže« Dom JS v Splitu.

* **Za pol milijarde dinarjev javnih del** bo izvršenih v teku tega leta v banovini Hrvatski. O tem so razpravljali na anketi Delovne zajednice za socialno pomoč vseh socialnih, dobrodelnih ustanov in društev v Zagrebu. Govorili so med drugim strokovnjaki socialnega in tehničnega oddelka banske oblasti ter zastopniki Zagreba. Po banovinskem proračunu bo za javna dela na razpolago okrog 215 milijonov dinarjev, po državnem pa okrog 35 milijonov. Izvedena bo modernizacija državnih in banovinskih cest in razna melioracijska dela. Razen gornje vsote se bodo vršila tehnična dela iz različnih posojil, ki jih je upravičen skleniti hrvatski ban. Na anketi so vsestransko pretresali današnje stanje delovnih slo-

FRANZ JOSEF GRENCICA
REF. 5. BR. 22365. od 18. I. 1940 g.

ZAPISKI O NJEGOŠEVEM

* **GORSKEM VIJENCU.** »Meridiano di Roma« je priobčil v številki z dne 29. decembra 1940 daljši članek Ciele Pinet o italijanskem prevodu »srbske nacionalne pesnitve«, Njegoševoga »Gorskega vijenca«. Kakor znano, je to mojstrovino prevedel v Dantejev jezik tržaški slavist prof. Umberto Urban in je izšla pri Garzantiu z naslovom »Il serto della montagna«. Rimski literarni tečnik poroča z veliko hvalo o Petru II Petroviču Njegošu in o njegovi pesnitvi. O »Gorskem vijencu« piše med drugim, da je »nedvomno eno izmed velikih del človeštva«. Noto razlaga njegovo idejo in tolmači značaj, posamezne značilnosti in vodilne osebe pesnitve, pri čemer citira nekatere odlomke, ki se odlikujejo po pesniški lepoti ali po jedrnatih mislih. Ideja, na kateri je zgrajen »Gorski vijenec« in ki jo uteleša knez Danilo, se zdj v tej italijanski luči povsem sodobna: je to boj dinamične koncepcije, ki je bila lastna že Rimljanom in potem vsi Evropi, zoper statičnega duha vzhodnih narodov, duha, ki pomeni za Evropo smrt. Toda Ciele Pinet dobro vidi, da sama dinamika ne zadošča in da je treba imeti pred seboj etični smoter: gre za osvoboditev iz nevednosti in praznovrstva in za zmago večnih resnic. Ta prosvetljena vera je izražena v nesmrtnih verzih, ki so tu navedeni: da je najsvetjehša človeška dolžnost, privedi tiranijo k temu, da bo priznala pravico in zakon. »V njem (Danilu) se vera v Boga povsem ujema z ljubeznijo do domovine in z zavestjo človeške dostojanstva.« Ta pesnitev daje italijanskemu čitatelju »popoln

jev na Hrvatskem in so ugotovili, da trpi kakih 70.000 otrok posebno hudo pomanjkanje. V novem proračunu bo zagotovljeno za prehrano siromašnih šolskih otrok na Hrvatskem okrog 3 milijone dinarjev.

* **Tekma sobnih letalskih modelov** je bila v nedeljo v Beogradu. Priredil jo je Aeroklub in so se nekateri mladi konstruktorji odlično izkazali. Tekma je imela namen pokazati, v koliko je koristno uvesti sestavljanje sobnih modelov v splošni učni načrt modelarskih tečajev. Sposobnosti sobnih modelov se neoprestano izboljšujejo in je te dni bil dosežen svetovni rekord, ko je neko letalce letelo v zaprtim prostoru 11 minut. Sobni modeli zahtevajo celo več spretnosti mladih razstavljalcev, zlasti srednješolcev, kakor ostali modeli. Uspeh beogradske tekme je popolnoma uspel in je pokazal velik napredek od prve tekme, ki je bila pred dvema letoma. Z Beograščani so močno tekmovali konstruktorji iz Niša, ki so državni prvaki v modelarstvu in so si lani priborili pokal vojnega ministra pri tekmi letalskih modelov na Zlatiboru.

* **Burno zborovanje beograjskih trgovcev.** V nedeljo so v Beogradu zborovali trgovci kolonialne, delicatne in mesne stroke in je prišlo do hudih preprič. Ze decembra je odstopil predsednik združenja s podpredsednikom in tajnikom vred, nakar je bil izvoljen začasni predsednik. Na skupščini so se zlasti pripravili o tem, ali je trgovec lahko zadržar ali ne. Nastopila je cela vrsta govornikov. Najhujše je bilo, ko so začeli voliti predsednika. Slednjiče se je razburjenje pogoilo in je bil z večino glasov izvoljen trgovec Peter Terzić.

* **Sabačko gledališče** je praznovalo stoletnico obstoja. Na prvi pravoslavni božični praznik so v okviru proslave stoletnice sabaškega gledališča priredili v dvorani ljudske univerze svečano akademijo, ki so jo poleg kraljevega odposlanca generala g. Milana Kostića prisostvovali številni zastopniki in predstavniki kulturnih organizacij.

* **Nevečja na veselici.** V Banjaluki je bila v banskih prostorih veselica. Zbrani so bili najveljavnejši Banjalučani. Kmalu po začetku pa je s stropa padlo okrasje iz mavca. Nastala je velika zmešnjava, v kateri je nekdo po nevednosti ugasnil še luč. Prirednosti prirediteljev zabave se je zahvaliti, da jim je uspelo občinstvo pomiriti. Ranjeni sta bili dve hčerki inženjerja Dušana Jeditiča. To je že drugi primer, da je v tej dvorani med prireditvijo padlo okrasje iz mavca, vendar obakrat brez težjih posledic.

* **V Adamovičevem naselju** v Novem Sadu, ki je ob lanskim pomladni povodni silovito trpelo, je bilo do zime že mnogo storjenega za obnovitev. Rešiti pa bo treba še vrsto vprašanj. Predvsem bo treba naselje zavarovati pred ponovno poplavo nesrečo in dovršiti vse že započete hiše in urediti ceste. Večji del porušenih hiš je sicer že zgrajen, toda ker je del gradiva prišel prepozno, ni bilo mogoče vseh že pred zimo dovršiti. Čim bo vreme ugodno, bodo dela nadaljevali.

* **Soferski izpiti poklicnih soferjev** in samovozačev motornih vozil bodo za sreze Kranj, Radovljico in Škofjo Loko v petek 24. t. m. ob 8. uri pri sreskem načelstvu v Kranju. Interesenti naj svoje pravilno opremljene prošnje, pravočasno vložijo pri sreskem načelstvu v Kranju.

* **Proti kašlju** pripravimo Rave prsne karamelo. Originalni omoti po 5 din v lekarnah. Zahtevajte izrečno prsne karamelo domače tvornice Rave. (—)

* **Lepo knjigo** prebere vsak z veseljem. Priporočamo vam sledeča Kersnikova dela: Agitator, roman, broš. din 18. vez. din 28. Cyklamen, roman, broš. din 20. vez. din 30. Testament, povest, broš. din 18. vez. din 28. Kersnikovi spisi se uvrščajo med one domače knjige, ki jih v knjižnicah najdemo zahtevajo. Zgornje tri knjige vsebujejo najboljše, kar nam je zapustil ta nadarjeni pripovednik. Dobe se v knjigarni. Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ulica 3. (—)

privid sveta, ki mu postane ljub ne samo zato, ker je zgrajen in univerzalno zajet v pesniško mojstrovino, marveč tudi zato, ker se v njem blešče in zmagajuje tuji ideali, kakor jih ima naša kultura... »Hvaležni smo prevajalcu, čitamo ob koncu članka v »Meridiano di Roma«, da je dal novi najvišji glas zboru teh velikih duhov, ki nam kažejo smoter in dajejo gotovost, da je povsod ondi, kjer se ljudstvo res čuti kot narod, vedno mogoče etično zajeti absolutno, zato se povsod tam lahko rodi resnična poezija, ki je vsekdar univerzalna.

Na isti strani rimskega lista je izšel članek Ettorea Settina o češkem pisatelju Ivanu Olbrachtu.

LITERATURA V ZASEDENI FRANCII

Znan kritik André Therive je pred dnevi objavil v lyonski izdaji dnevnika »Le Temps« poročilo o knjižni produkciji v zasednem delu Francije. Kljub vsem nevednostim gospodarskega in političnega značaja, kljub vseh moralni depresiji, ki je legla na francoske duše, skušajo pisatelji in umetniki tudi v spremenjenih razmerah nadaljevati svoje delo. Na knjižnem trgu se zopet pojavljajo nove knjige. Therive ceni število novih izdaj na kakih 50 knjig, medtem ko je okrog 10 novih knjig napovedanih za prve dni tega leta. Med novimi knjigami je mnogo takih, ki bi morale iziti že v juniju ali juliju prejšnjega leta, a jih je vojaški zlom Francije zadržal. Z druge strani, izvajajo Therive, je jasno, da vsa ta knjižna proizvodnja, pa naj bo še tako častivredna in odlična, ne vzdržuje primere s produkcijo prejšnjih let, ko so prav jesenski meseci prinašali

* **Rast pod snežno odejo.** Spet je svez sneg pobelil hrib in dol. Med tem ko so kmetovalci na eni strani v skrbeh, kako bodo prekrnili živino, so na drugi strani veseli suhega snega. Saj vedo, da snežna odeja preprečuje škodo na posevkih. S snegom čez zimski pokriti posevki se na pomlad lepo razvijejo. Sicer spomladni ne planejo kar naenkrat na dan, ker so pač pod snegom pogrešali svetlobe. Ta pa je tista, ki daje rastlini življenje. Ona ustvarja klorofil in s pomočjo njega škrob. Potemne posevki, ki so dremali pod snegom, si pa kmalu opomorejo in brž presežejo one, ki so trpeli pod suhim mrazom. Oratar mora na to paziti že pri oranju. Smer brazde ne sme biti v skladu s smerjo vetra, marveč jo mora sekati povprečno. Tako se potem sneg laže zadrži na posevkih.

* **Dimnikarjev razbojniški napad.** V banskem kraju Turiji se je nedavno noč zgodil drzen razbojniški napad. Lesni trgovci Vladislav Haler se je bil zgodaj podal z ženo in hčerko k počitku. Preden je zadržal, je čul, da so se odprla vrata v spalnico in že se je pojavil zakrinkan razbojnik z žepno svetilko v roki ter je zagrozil, da bo vse tri ustrelil, če le črnejo. Zadrževal je ves denar, kar ga je pri hiši. Toda Haler je imel samo še 260 din. Vse ostali denar je bil tisti dan oddal banki. Razbojnik je denar vzel in izginil. Drugo jutro je bila takoj uvedena preiskava in so orožniki po sledovih nhoteli prijeti dimnikarja Vladislava Bahmana, ki je priznal, da je napad izvršil s pomočjo nekega posestnika. Bahman je imel že razne afeze in je vobče na slabem glasu. Dimnikarsko mesto je dobil zgolj z visoko podkupnino, zaradi katere sta bila pred tremi leti kaznovana odtodni občinski tajnik in sreski načelnik.

* **Cigani so pohabili dekletce.** Pred 6 leti so cigani ugrabili 9letno Marico Škorjanovo iz Čazme in jo odvedli v svoje bivališče. Tam so ji z iglami prebadali roko dokler se siroti ni posušila. Strahovali so jo in morala je z njimi prosjati po vaseh. Pred tedni pa se je deklici posrečilo ubežati ciganom in iznovetno oblastvom gorje, ki ga je morala v tem času pretrpeti. Orožniki cigane zasledujejo.

* **Zločin v nesrečnem zakonu.** V vasi Podvrhu pri Samoboru je prišel neki Bištan v soboto zvečer vinjen domov. Začel se je pripraviti s svojo mlado, komaj 19 let staro ženo Magdico. V prepriju je potegnil samokres in je ženo ustrelil v trebuh. Na njeno vpitje so prihiteli sosede na pomoč, ki so dali nevarno ranjeno prepeljati v zagrebško bolnišnico. Orožniki pa so moža še tisto noč prišli. Magdino stanje je smrtno nevarno.

Iz Ljubljane

* **Smrt uglednega Štepanca.** Po kratki bolezni je umrl v 80. letu posestnik v Štepanji vasi g. Tone Vrbinc. Prav do zadnjega je bil še zmeraj pri delu za napredek svoje domačije. Rajnik je bil vse svoje življenje značen in neomahljiv naprednjak. Posebno znan je bil med ljubljanskimi gostničarji, ki jim je, še preden je stekla dolenjska železnica, tovoril vino. V tem poslu je bil eden najspretnejših voznikov. V nedeljskem »parlamentu« je bila njegova veljavna beseda vedno upoštevana. Pokojnik je s svojo ženo lepo vzgojil številno družino in ji ugledil pot v življenje. Pokopali ga bodo danes ob 16. na pokopališču pri Božjem grobu. Značajnemu in poštenemu možu naj bo ohranjen najlepši spomin, žalujčim družinam pa izrekamo iskreno sožalje.

* **Tramvajski promet na šentviški progi.** Promet na progi Siška - Sent Vid je vedno večji, tako da je v tramvajskih vozovih vsak dan večja stiska. Mestna četrti okraj železniškega prelaza ob Celovski cesti se širi z veliko naglico, prav tako Zgornja Siška, Dravje in St. Vid. Električna cestna železnica z veliko težavo le delno zmaga svoje dolžnost, ker nima še priklonih vozov, primanjkuje pa ji tudi motornih voz, saj bi jih morala imeti Ljubljana za svoje omrežje, ki meri nad 17 km, vsaj še enkrat toliko. Res je, da ima šišenska proga največ rezerv na razpolago, vendar to še niti od daleč ne zadostuje. Velika ovira za pravilen razvoj tramvajskega prometa po dolgi Celovski cesti pa je tudi dejstvo, da je proga dvotirna samo do pivovarne Union, od tam naprej pa v vsej dolžini enotirna. Tramvajska uprava očitno ni predvidevala, ko je gradila to progo, tako naglega porasta prometa v tako kratkem času. Vprašanje položitve drugega tira od Uniona pa do remize je postalo tako nujno, da ga bodo morali vsekakor rešiti že letos, če ne bo trpela škoda tramvajska uprava sama. Seveda bo zahtevala položitev drugega tira zdaj, ko je Celovska cesta v vsej dolžini solidno tlakovana, dosti več truda in neprimerno večje stro-

ške. Ko so gradili to progo, je bila Celovska c. ta še v tistem stanju, v kakršnem je danes Tržaška, in je bilo polaganje tračnic kaj lahko in poceni. Upajmo, da bodo zadevo uredili vsaj letos.

* **Vozel na Ajdovščini.** Največje in z voznimi promet najmoderneje urejeno križišče v Ljubljani je pred Figovcem. Človek kar strmi ko gleda kod vse morajo avtomobili in ostala vozila, če hočejo pravilno voziti, in vendar se razvija vozniki promet hitro in brez zaprek. Bolj po mačehovski pa je poskrbljeno za pešce. Slednji imajo sicer bolj ali manj jasno označeno, kod smejo na prometne otoke, sredi križišča, kjer so postajališča za tramraje, vendar jih nihče ne opazi. Posebno v zimskem času, ko sneg na debelo pokriva ulice in ceste. Kakor pred pošto, na Marijinem trgu in na tisti nevarni točki Gradišča pred Nunsko ulico, kjer so že postavljene, tako je tudi na Ajdovščini nujno potrebno postaviti ograje na robovih pločnikov. Najnevarnejše mesto je brez dvoma pred kavarno Evropo. Ljudje, ki hitijo mimo kavarne in hočejo čez cesto, kjer je tudi dvotirna tramvajska proga, na prometni otok, so v smrtni nevarnosti pred motornimi vozili. Slednja morajo namreč vedno obiti otok, kar pa vsak pešec rad pozabi. Nešteto nesreč je bilo na tem mestu preprečenih samo vsled previdnosti in prisrčnosti soferjev. Ograjitev pločnika pred Evropo bi bila nujno potrebna. Malo manj nevaren za pešce je tudi prehod pred Figovcem. Ureditev osebnega prometa na tako velikem in važnem križišču kakor je Ajdovščina, bi v velikih meri olajšala tudi avtomobilski promet, ki je tukaj precej živahen prav tako pa tudi težavno delo prometnega redarja, ki razvozuje ta gordijski vozol bele Ljubljane.

* **Kolo žen zadrugark** priredi 15. t. m. ob 20. v dvorani glasbenega društva »Sloga«, Pržakova 19, predavanje »O reji malih živali in konserviranju jaje ter o pomenu malih živali v praktičnem gospodinjstvu«, ponazorjeno s skiptičnimi slikami. Predavala bo gospod Jakob Seher, priznani strokovnjak na tem polju, in g. I. Černe. Žene gospodinje ne zamudite tega za Vas tako važnega predavanja.

* **V okvirju vrtnarskega tečaja** za lastnike malih vrtov, ki ga prireja Podružnica SVD Ljubljana I., bo v torek 14. t. m. ob 19. uri v kemijski dvorani I. drž. realne gimnazije v Vegovi ulici predaval kmet. svetnik g. inž. Jeglič Ciril o razdelitvi in oblikovanju malega vrta. Skiptične slike. Vstop prost.

* **Opozorilo.** Podpisana Zveza obrtniških društev za dravsko banovino v Ljubljani je dolžna, da pripravi ga. Sarc nekakšne akcije zimske pomoči za obubožane obrtnike ter je v ta namen razposlala nekakšne okrožnice. Opozorjamo in opominjamo, da nimamo s to akcijo nikake »vez« ter imenovana ni prejela od nas nikakega zadevnega potrdila. Zveza obrtniških društev.

* **Odbor Akademikega kluba strojniki** poziva gospoda kolega, ki je svoječasno pripravil izdajo skript univ. prof. dr. Maksa Samca »Tehnična kemija«, naj izposojenih 50 književ in k o j vrne obdoru AKS. Odda naj jih vratarju na tehnik!

* **Veliko družabno prireditve** za zimsko pomoč priredita odbor za zimsko pomoč in Slovenski avtomobilski klub dne 12. februarja zvečer v vseh prostorih ljubljanske sekcije Slovenskega avtomobilskega kluba v Kazini. Ta družabna prireditve bo gotovo največja, kar jih je Ljubljana v zadnjih letih priredila, in zato že danes opozarjamo naše občinstvo, da se bo na tej prireditvi re zbrala vsa Ljubljana in gostje iz vse Slovenije.

* **Zbiraba imena odbora za zimsko pomoč.** Te dni so nekateri premožnejši ljubljanci, zlasti z jugozahodne strani mestne občine, dobili nefrankirana, na roke pisana pisma z zahtevo, naj čim prej storo svojo dolžnost za zimsko pomoč. Podpis je sicer nečitljiv, vendar je pa pred podpisom jasno čitljiv naslov »Ing. Ze oblika pisma je taka, da pisma nikdo ne more pripisati odboru za zimsko pomoč. Ker pri teh pismih ni izključno slabi namen, da bi se s takimi dopisi razveljavila javnost obrnla proti odboru za zimsko pomoč, mora odbor pojasniti, da s temi pismi ni niti v najmanjši zvezi. Vsa pisma in prošnje, ki jih pošilja ljubljanski odbor za zimsko pomoč, imajo štampiljko odbora.

* **Obrtniški ples v velikih dvorani Kazine** je tudi letos, kakor vsako leto, sijajno uspel in so z njim prireditelji lahko zadovoljni. Lepi prostori Kazine so bili kmalu po 20. uri polni prijateljev naših naprednih in nacionalnih obrtnikov, da v njihovem krogu prebijejo veseli večer. Kakor je že pri obrtniških navada, je zavladalo kmalu najboljšo razpoloženje, ki so ga še podkrepili obrtniki s svojim »sejmom«, na katerem so čelili res lepe občitke. Tudi plesa ni manjkalo. Bilo je skoraj kar preveč gneče. Pohvaliti moramo neumorni prirediteljski odbor, v katerem so imeli polne roke posla gg. Rebek, Urbas, Igljič, Lombar in drugi.

sodobna francoska pisateljica Colette je izdala knjigo »Chambre d'hotel«, ki združuje dve noveli. Tudi ta književna novost je po vsebini in po ozračju svojega pripovedovanja čisto neaktualna.

Med književnimi novostmi, ki jih navaja Therive, je tudi znatno število bogoslovnih in sploh nabožnih knjig, ki bi bile v drugičnih razmerah manj opazne, zlasti še s strani takih kritikov, kakor je pisec omenjenega sestavka v »Tempsu«. Ali tudi to ustreza splošni moralni in čustveni stiski, ki je nastopila v Franciji? Izmed ostalih novih knjig naj še navedemo izbor iz Pascala »Pages immortelles«, dalje Jeanne Heritiera zgodovinsko knjigo o Katolini Medicejski, sedmi zvezek spisa Gabriela Hanotauxa »Egipčanski narod, ter monografijo Georgesa Susreza o maršalu Petainu. Znani pariški založnik Bernard Crasset, ki se udeležuje tudi publicistično je zbral v posebno knjigo svoje članke iz revij in dnevnikov zasedenega ozemlja. V tej knjigi z naslovom »A la recherche de la France se bavi z vprašanji splošne presmeritve francoskega nacionalnega življenja, zlasti glede na bodoče tesnejše sodelovanje z Nemčijo. Vedno pogostejšemu klicu po vrnitvi k zemlji in kmetstvu, kakor ga zaznavamo v francoskih listih in revijah, ustreza literarno sociološka antologija, ki jo je z naslovom »Payans d'aujourd'hui« izdal pri »Mercure de France« Marcel Brainband. V teh časih utegne vzbuditi posebno zanimanje pri Flammarionu izšla Urbanova knjiga »O psihologiji zver« — nemara zaradi aktualnih primerjav in izpodbudnih meditacij o človeku in njegovi sodobni »svetlini«. (—)

Obrtniški ples so tudi obiskali za mestno občino občinski svetnik Lukič, v imenu občinskega dr. Kramerja poslovodni podpredsednik sreske organizacije JNS g. Rudolf Atinik, za zbornico TOI g. dr. Ples in za Janatsko banko direktor Ogrin. Prireditelji so imeli mnogo truda, da so ob poljski uri p. ipravlili voje goste na odhod. Bil je vesel večer.

* **Na II. reprezentančni ples gradbenikov**, ki bo to soboto na Taboru, so vabila že razposlala. Reklamacije vabil, rezerviranje miz in lož na nastov Akademski klub gradbenikov, Askerčeva 11. Let. 4741. (—)

* **Združenje trgovcev** opozarja vse trgovce z živili, da nihče ne bo dobil pri mestnem prehranjevalnem uradu nakazila za moko, če se temu uradu ne bo izkazal z legitimacijo, da je član Združenja trgovcev. (—)

* **JNAD Jugoslavija.** Danes ob 16. se ja širšega odbora. Vsi in točno Tajnik I.

* **JNAK Eolinstvo.** Drevo ob 18. bo se ja odbora.

* **Nekaj nebreč.** V bolnišnico so pripeljali komaj 2letno hčerko Angele delavca Kucirca iz Florjanske ulice, vso oprečo. Nesreča se je zgodila prav po nerodnem naključju. Oče je pestoval, in je zlezal z njo nad stedišnik, pa se mu je izmuznila iz rok ter padla naravnost v lonec vrele vode. Otroci se je precej oparil zlasti po nogah, vendar opeldine niso življenjsko nevarne. — 85letna Marija Erženova iz Olševka pri Sencurju na Gorenjskem se je peljala na lojstrskem vozu. Nenadoma pa so se splašali konji in starka je v diru padla z voza ter si zlomila nogo in se tudi drugega poškodovala po vsem telesu. — Na stopnicah se je spotaknila ter si pri padcu zlomila levico 37letna Angela Penčeva iz Podgore pri št. Vidu. — 31letni Ciril Svetek, posestnik iz Štepanje vas, je pa moral v bolnišnico zaradi hude poškodbe na glavi, ki mu jo je pri cepenju pri prizadejalo poleno. — Posestnikovo ženo Ivano Zavašnikovo iz Šmartna pod Šmarno goro je na Celovski cesti podir neznan avtomobilist. Zavašnikovo so z zlomljeno desnico in poškodkami po životu prepeljali v bolnišnico. — Tudi smučarski sport terja svoje žrtve. V Dolenji vasi pri Ribnici je padla pri smučanju 12letna gostilničarjeva hči Anica Bergantova ter si zlomila desno nogo.

* **Zeparski podvigi.** Močno se zadnje čase do javnih prostorih do čakalnic in tramvajih udeležujejo drzni, spretni žeparski specialisti. Ena večjih žepnih tativin se je zgodila v prostorih Poštne hranilnice na Aleksandrovi cesti. Ti prstari so med uradnimi urami zelo obljubeni, zlasti je zmerom dosti ljudi pred blagajno. Tako je stopil pred blazniško okence tudi F. F. iz Ljubljane in dvignil 14 tisočakov v samih večjih bankovcih Denar je spravil v žep in se nameril proti izhodu. Kako pa se je prestrašil, ko je na ulici nenadoma opazil da mu je iz žepa izginil vs denar. Očitno ga je že pri blagajni opazil spreten žepar, ki mu je najbrž že kar v poštinih prostorih prav spretno in rafinirano izmaknil iz žepa tisočake. Seveda je oskodovalenec tavino takoj javil policiji, ki zdaj podietnega eparja zasleduje. — Ko se je Ivan Breškvar iz Trnovskega mudi v neki mesici na Cesti v Mestni log, mu je predren žepar izmaknil iz žepa listnico z 2000 + n. Nekaj podobnega se je zgodilo tudi Barbari Lajovčevi, ki ji je v predsobi ročnega ura na Poljanski cesti žepar ukadel iz ročne torbice usnjeno denarnico z manjšo vsoto denarja.

Objave

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca decembra 1940: I. Po. družnice: Svečina 275 din; Cankova 204 din; Bled 600 din; Hrastnik m. 550 din; Hrastnik 2. 642 din; Dol pri Hrastniku 470 din; Ptuj 8.500 din; Sv. Jernej nad Muto 180 din; Cerklje pri Kranju 72 din; Stara cerkev 500 din; št. Vid Grobelno 120 din; Sp. Sv. Kungota 700 din; Sevnica 500 din; Ribnica na Pohorju 435 din; Litija 1.021 din; Beltinci 336 din; Velike Lašče 804 din; Ljubljana, šentjakobsko trnovska m. 660 din; Ljubljana, šentjakobsko trnovska m. 860 din; Ljubljana, šentpeterska m. 529 80 din; Ljubljana, šentpeterska 2. 1.236 20 din; Ljubljana, I. ljubljanska 60 din; Beograd 212 din. II. CM. obrambni sklad. Dr. J. Rebernik, Celje 134 din. III. Deseon vembrska narodna zbirka. Ze izkazani kraji din 4429 (med izkazanimi kraji je treba popraviti zbirko za Boh. Bistrico na din 91, ostalih din 88 pa je poslal Nomenj pri Boh. Bistrici. IV. Naknadne zbirke: Rogaska Slatina 300, Železniki 860, Mislinje 27 in Menges 155, skupaj 1342. V. Razni pripeviki. A. Leštan, Pameče 50 din; Jakob Babnik, Ljubljana 200 din; Mira Rajner, Braslovce 50 din; Jozef Krizman, Krizevec, nabrali otroci, 215 din; Uprava Jutra 370 din; uprava Slov. Naroda 250 din; Koltnska tovarna, Ljubljana, 250 din. Skupaj 26.757 din. — Vsem najlepša hvala! Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. (—)

Slovensko društvo za raziskovanje in zatiranje raka v Ljubljani se zahvaljuje vsem, ki so se doslej odzvali pozivu in pristopili kot ustanovni člani: Trboveljska premog. družba 20.000, Kranjska industrijska družba 15.500, direktor Jos. in Pavel Pfeiffer 12.000, Fr. Sirc, industrijalec, Kranj 2.000, Bonač Fr., industrijalec, Lj., 2.000. Kot podporni oz. redni člani: neimenovani bančni zavod v Lj. 1.000. Hipotekarna banka jug. hran. v Lj. 250, Zelenka Muta 200, Fr. Woschnagg sin, Šostanj 100, Fr. Slamič, Lj., 100, Dunav, zav. d. d. podr. Lj. 100, Kolinska tov. Lj. 100, Iv. Zabret, Bobov pri Kranju 100, Poganič H., Ruše 100, Tovarna verig, Lesce pri Bledu 100, Zdravilišče Slat. Radenci 100, Vunatek, Majšperk 100, Tovarna strojil, Majšperk 100, Metoda Marinko, Lj. 100, Tov. kemičnih izdelkov, Hrastnik 100, Vinocet d. z o. z. 100, Kirbiš, Celje 100, Pinter Ant., Maribor 100, F. Zorn, Domžale 100, Zeschko A. 100, Celjska posojilnica, Celje 100, Hranil. drav. banov., Maribor 100, Majdič Fr., Vir 100, Eger Gustav, Lj. 100, Ehrlich Avgust, Maribor 100, Moline Charles, Tržič 100, Kováč Karl, Stari trg pri Rakeku 100, Božič Anton, Kranj 100, Mestna hranilnica, Ljutomer 50, Jurica J. Zadravec, Središče ob Dravi 50, Nastran i. dr., d. z o. z., Radomlje 50, Jelacin et. Co., Lj. 50.

Nametoč evetja na krsto otroka Koradna Janca je darovalo uradništvo Trgovske bolnišnice blagajna 260 din društvu »Dečji in materinski dom kraljice Marije« za revne otroke. Iskrena hvala!

V počastitev spomina g. Maksa Ivanca je darovala posojilnica v Cerknici Družbi sv. Cirila in Metoda 200 din.

Iz Maribora

a — Vlado Skrbinec zapusti Maribor. 8. I. februarjem odide iz Maribora režiser mariborskega Narodnega gledališča g. Vladimir Skrbinec, ki bo deloval na odru v Skoplju. G. Vladimir Skrbinec je v času svojega delovanja na našem gledališkem odru zrežiral številna odlična dela, ki so pričala o zrelu umetniški preudarnosti, okusu in mojstrski spretnosti, kar velja tudi za njegove odrske stvaritve. Naše gledališče bo odličnega umetnika in režiserja zelo pogrešalo.

a — Poroke. V pravoslavni kapeli sv. Cirila in Metoda sta se poročili vrli Sokolci, hčerki znanega mariborskega dobrovoljca s solunske fronte, trgovca g. Jakoba Perhava, rezervnega podpolkovnika in predsednika mariborskega pododboru združenja rez. oficirjev. Gdč. Divna se je poročila s kapetanom II. st. Bogoljubom Petrovičem, gdč. Zlatka pa s topničarskim poročnikom Vasilijem Vučkovičem. Pri prvemu mlademu paru sta bila ravnatelj g. S. Detela in poročnik g. J. Pajič, drugemu pa odvetnik g. V. Kaps in veter. poročnik Brnčić. Poročne obrede sta opravila prototjere J. Ivošević in prota Aleksa Petrovič. — V škofijski kapeli pa sta se poročila znani mariborski športni delavci g. Danilo Vahar in dipl. učiteljica gdč. Jelica Zenkovičeva iz ugledne mariborske družine Zenkovič. Priči sta bila direktor Anton Krejči iz Ruš in direktor podružnice Narodne banke g. Dragutin Zak. Poročne obrede je opravil knezoškof dr. Ivan Tomažič. Novoporočencem želimo obilo sreče!

a — Drevo bo gostoval g. V. Janko v vlogi Renata v Verdijevi operi »Ples v maskah«. Gostuje tudi gdč. Vera Majdičeva. Z ozirom na svojetasno priljubljenost g. Janka v Mariboru se priporoča nabava vstopnic že v predprodaji.

a — Koncert slovenske mladinske klavirske glasbe bo, kakor smo že objavili, v sredo 15. t. m. ob 20. uri v dvorani »Narodnega doma«. Med drugimi skladbami so na sporedu tudi skladbe naših mariborskih skladateljev Mirka in Pahorja. Predprodaja vstopnic v trgovini Koren. (—)

a — Londonska ali ljubljanska megla v Mariboru. Včeraj zjutraj je legla nad Maribor in okolico zelo gosta megla, dočim je bilo nad megljeno plastjo jasno. Megla je bila mestoma tako gosta, da ni bilo videti tri štiri korake naprej. Takšne megle Mariborčani zlepa ne pomnimo.

a — Klub lekarnarjev v Mariboru je izdal tudi za leto 1941 zelo okusno opremljeno knjižico, ki vsebuje led lekarniške službe, spisek mariborskih zdravnikov in zobozdravnikov, zdravniškega zbora mariborske splošne bolnišnice, mariborskih živnozdravnikov, dentistov, tehnikov ter babic. Ob zaključku sledijo še drugi po učni podatki.

a — Z 12 akvareli, ki predstavljajo obične srece, je okraшено poslopje dravograjskega sreskega načelstva. Akvarele je naročil sreski načelnik g. Milač pri akademskih slikarjih g. L. Sušmelju in Fr. Golobu. Izgotovljeni lepi akvareli so razmešeni po hodniku. Zeleti je, da bi podobno pomenljivo umetniško okrasitev omislili tudi drugi uradi in ustanove.

a — Najmraznejše jutro v letošnji zimi je bilo v noči na ponedeljek, ko smo imeli najnižjo temperaturo 24,8 C pod ničlo. Tezenska postaja napoveduje za mariborski okoliš po večini jasno, mrzlo in stanovito vreme.

a — 15.000 kg čebelnega sladkorja so morali kupiti lani mariborski čebelarji, kakor je povzeto iz poročil na nedeljskem občnem zboru mariborske podružnice Slov. čebelarstva društva. Poročali so predsednik O. Črepinko, tajnik Pušavec in blaginjak Živko. Lani je bilo za naše čebelarstvo zaradi deževnega vremena zelo slabo. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanj odbor. Na dnevnem redu občnega zbora je bil tudi referat banov. referenta Okorna o čebelnih boleznih.

a — Maistrovni borec! V sredo ob 20. uri bo v prostorih gostilne »Zohar«, Pobrežje, Tržaška cesta 3, tovariški sestanek. Pridite vsi!

a — Naša višja ljudska šola. O tem važnem vzgojnem problemu bo razpravljalo med drugim naše obmojno učitelstvo, or-

ganizirano v Sreskem učiteljskem društvu za Maribor levi breg na zborovanju v soboto ob pol 10. uri v krčevinskih solih.

a — Tudi letošnji V. sokolski ples, ki je bil v soboto v Sokolskem domu, je bil izredno dobro obiskan in je v vsakem pogledu lepo uspel. Mariborska narodna javnost je ponovno dokazala, da zna ceniti stremeljenja in idealno delovanje naših Sokolov. Meddruštveni odbor mariborskih sokolskih društev smatra ob tej priložnosti za svojo dolžnost, da javno izreče toplo zahvalo vsem onim številnim prijateljem, ki so z udeležbo, sodelovanjem, prispevki ali na katerikoli drugi način pripomogli k sijajnemu uspehu letošnje prireditve.

Iz Celja

a — Novi grobovi. V soboto je umrla v ulici dr. Gregorja Žerjave 4 v starosti 85 let zasebnica ga Marija Wolfova. roj. Platzarjeva, v Vrvarski ulici 1 pa je umrla 69-letna šivilja Ana Wolfumova. Na Dobrovi pri Celju je umrl v nedeljo 50-letni mesti delavec Florijan Rebernik v celjski bolnišnici je umrla v soboto 46-letna posestnikova žena Matilda Potočnikova iz Zrusa, v nedeljo pa sta umrli 29-letna žena tkalskega mojstra Stefanija Holcingerjeva z Lave pri Celju in 37-letna rudarjeva žena Marija Kačeva iz Hrastnika.

a — Ljubljanska drama uprizori drevi ob 19. v celjskem gledališču Shakespearevo žalostno »Romeo in Julija« v režiji dr. Bratka Krefta. Za to predstavo, ki je za abnoma, vlada izredno živahno zanimanje. Opozorjamo, da se prične predstava že ob 19. uri.

a — Opereta »Habakuk« na celjskem odr. Mariborsko Narodno gledališče bo uprizorilo v začetku februarja v celjskem gledališču novo opereto »Habakuk« ki jo je spisal Celjan dr. Rudolf Dobovišek in uglašil Radovan Gobec šolski upravitelj v Jurklostru. Ta opereta je doživela v

Mariboru velik uspeh. Predstava bo izven abonmaja.

a — Koncert slovenske mladinske klavirske glasbe bo, kakor smo že objavili, v četrtek 16. t. m. ob 20. uri v mali dvorani hotela »Uniona«. Med drugimi skladbami so na sporedu tudi skladbe naših celjskih skladateljev Mirce Sancinove in Freglja. Vstopnice po din 15 in 10 so v predprodaji v trgovini Gorihar. (—)

a — Socialna slika. Celjska policija je izvršila v nedeljo popoldne racijo ter je aretirala 10 potepuhov in delomrčezov, po večini mladih moških. Aretirance bodo delno odpredali v domovinske občine, delno pa jih bodo izročili sodišču. Med aretiranci sta tudi dva mlada moška, ki sta si celo najela v Celju opremljeno sobo in sta se preživljala z beranjem ter tako živela na račun drugih ljudi.

a — Nesreča na lovu. Ko je bil 36-letni posestnik Vinko Ušen iz Zgornjih Gruševcev pri St. Petru v Savinjski dolini v nedeljo na lovu, se je spotaknil in je padel. Pri padcu se je njegova lovska puška sprožila. Naboj je zadel Ušena v levo roko in mu razmrazil prste. Ušen se zdravi v celjski bolnišnici.

a — Dijaški kuhinji v Celju sta darovala vdova po odvetniku ga Marija Rosinova v Mariboru in tovarnar g. Leo Kudiš v Celju po 100 din namesto venca na grob g. Antona Mirnika, poštnega upravnika v p. v Celju.

a — Za zimsko pomoč celjskim revežem so nadalje darovali: tvrdka R. Stermeček 3.000 din v blagu, tvrdka Anton Hofbauer 1.000 din. Ivan Mastnak 500 din. odvetnik dr. Juro Hrašovec 100 din. Josipina Toplakova blaginjska tv. Rakusih 100 din in rodbina podpolkovnika Branka Špeta in Ade vd. Holjačeve v Zagrebu 200 din. Podružnica čebelarstva društva v Celju je darovala 100 din namesto venca na krsto poštnega upravnika v p. g. Antona Mirnika. Mestna občina se v lastnem in v imenu obdarovancev iskreno zahvaljuje za darila.

Gospodarstvo

Povečan devizni promet ljubljanske borze

Ze pred dnevi smo na kratko poročali, da je lani devizni promet na ljubljanski borzi prekorajši 600 milijonov dinarjev. Sedaj so nam na razpolago podrobni podatki, iz katerih posnemamo naslednje: Celotni devizni promet je lani dosegel 604 milijone din; od tega je odpadlo 457,5 milijona din na devize Berlin, 86 milijonov na devizo New York in 51 milijonov na devizo Curih. Gibanje deviznega prometa je bilo v zadnjih letih naslednje (v milijonih din):

celotni promet	od tega je odpadlo na:				
	Berlin	New York	Curih	London	
1935	211	3	28	23	57
1936	395	175	24	16	140
1937	517	322	32	8	148
1940	604	458	86	51	5

Celotni devizni promet se je v primeri z letom 1935 skoraj potrojil; še znatnejše pa je povečanje, če vzamemo za primerjavo najslabše leto 1933, ko je znašal celotni promet le 126 milijonov. Najbolj se je v zadnjih letih povečal promet v devizi Berlin (klirinški čeki). Tudi promet v devizah New York in Curih je narasel, kar je v zvezi s spremenjenim položajem devize London, ker je promet v tej devizi padel na malenkostno vsoto. Nadalje je znašal lani promet v devizi Solun 2,5 milijona din (prejšnje leto 1,1) in v devizi Amsterdam 1,1 milijona din (0,6). Lani je odpadlo na promet z devizo Berlin 75% celotnega prometa nasproti 62% v prejšnjem letu.

Stanje Narodne banke

Najnovjši izkaz Narodne banke od 8. t. m. zaznamuje po znatnem dvigu obkora bankovcev v zadnji četrtini decembra (za 505 milijonov) zopet nazadovanje obkora, in sicer za 82,5 na 13.751 milijonov (lani 9680).

Zlata podlaga se je ponovno povečala za 45 milijonov, tako da je znašala 8. t. m. 2785,2 milijona stabilizacijskih din (lani 1977,9) v stvarni vrednosti 4456 milijonov din (lani 3181,9). Devize, ki se ne vstejejo v podlago, pa so nazadovale za 11,4 na 714,3 milijona din (739,3). Posojila so prav tako nazadovale za 30 milijonov na 1756 milijonov (2093), eskont bonov za narodno obrambo pa je narasel za 41 na 6982 milijonov (lani 834).

Glede na stvarno vrednost zlata podlage je znašalo 8. t. m. zlato kritje 25,26 odstotkov (prejšnji teden 25,24 odstotkov).

Uvozni in izvozni odbor pri direkciji za zunanjo trgovino

Direkcija za zunanjo trgovino postopno prevzema od Narodne banke posamezne posle s področja zunanje trgovine. Tako je prešla na direkcijo za dolžnost kontrole zunanje trgovine v smislu uredbe o kontroli zunanje trgovine. Z odločbo trgovinskega ministra sta sedaj ustanovalena tudi izvozni in uvozni odbor pri direkciji za zunanjo trgovino, s čimer prenehajo funkcije odbora za izvoz in odbora za uvoz pri Narodni banki. Po uredbi o ustroju direkcije za zunanjo trgovino sta izvozni in uvozni odbor posvetovalna odbora te direkcije.

Za člane izvoznega odbora je trgovinski minister imenoval gg. (v oklepajih namestniki): dr. Rudolf Bičanič, ravnatelj direkcije za zunanjo trgovino (namestnik dr. Dragoslav Mihajlovič, načelnik izvoznega oddelka direkcije), dr. Martin Pavlič, načelnik carinskega oddelka finančnega ministrstva (Dragotin Prpič, svet. fin. min.), Konstantin Ljubisavljevič, ravnatelj devizne direkcije Narodne banke (Gjorje Milovanović, šef oddelka pri Nar. banki), Milan Rajaković, brigadni general, načelnik oddelka inspekcije državne obrambe (Mitar Backović, intendant majori), dr. Dragoljub Čosič, ravnatelj direkcije za prehrano (dr. Dragiša Nikolič, inšpektor zavoda za proučevanje volne), inž. Milan Manojlovič, načelnik oddelka pri upravi državnih gozdov (ing. Mihajlo Braljinac, višji svetnik ministrstva za gozdove), dr. Josip Kabas, šef oddelka za trgovino in industrijo pri banki oblasti v Zagrebu (inž. Vladimir Kokotović, šef urada za zunanjo trgovino v Zagrebu) in dr. Dragutin Tot, generalni direktor Prizada (dr. Ciril

šnjem letu in 44% v letu 1938. Lansko ponovno povečanje prometa v devizi Berlin pa je v znatni meri pripisati velikim plačilom od strani uvoznikov, ki so pohiteli izkoristiti stari nižji klirinški tečaj. Samo v zadnjih treh mesecih lanskega leta je znašal promet v nemških markah 180 milijonov din.

V nasprotju z deviznim tržiščem pa kaže efektno tržišče ljubljanske borze nazadovanje prometa, ki je padel na 0,7 milijona din nasproti 4 milijonom v prejšnjem letu.

Blagovni promet

Blagovni promet je bil na ljubljanski borzi v teku lanskega leta razmeroma zadovoljiv. Po vrednosti je znašal 13,0 milijona din, to je za 4 milijone več nego v prejšnjem letu. Od celotnega prometa je odpadlo 8,4 milijona din na les (za 2,8 milijona din več) in 4,6 milijona din na žito. Promet v lesu je dosegel 1053 vagonov. Največ prometa je odpadlo na celulozni les (630 vagonov), na deske (180 vagonov), na trame (140 vagonov). Cene so v teku leta precej narasle, in sicer mehkeemu lesu za 30 do 40%, trdemu lesu pa za 25 do 35%. Promet v žitu je bil proti koncu leta zelo omejen in celo onemogočen v zvezi z maksimiranjem cen in oblastnimi ukrepi. Skupni promet v žitu in deželnih pridelkih je dosegel 183 vagonov to je za 17 vagonov manj nego prejšnje leto.

Nemec, namestnik generalnega direktorja Prizada).

V uvozni odbor pa so imenovali gg. (v oklepajih namestniki): dr. Rudolf Bičanič, ravnatelj direkcije za zunanjo trgovino (dr. Krešimir Kristić, načelnik uvoznega oddelka direkcije), dr. Martin Pavlič, načelnik carinskega oddelka finančnega ministrstva (Predrag Pešić, svetnik finančnega ministrstva), Konstantin Ljubisavljevič, ravnatelj devizne direkcije Narodne banke (Djordje Milovanović, šef oddelka pri Narodni banki), Milan Rajaković, brigadni general (Mitar Backović, intendant majori), dr. Dimitrije Mišić, načelnik industrijskega oddelka trgovinskega ministrstva (inž. Miroslav Arsenijević, višji svetnik trgovinskega ministrstva), inž. Vladimir Kokotović, šef zagrebskega urada za zunanjo trgovino (dr. Josip Kabas, načelnik oddelka banske oblasti).

Finančne težkoče Francije

Te dni je francoska vlada sestavila nov proračun, toda ne za vse leto, temveč samo za prvo četrtletje letošnjega leta. Nesigurna situacija vladi ne dopušča postavitve celoletnega proračuna, zlasti tudi glede na okolnost, da je francosko gospodarstvo v popolni prenosni. Objavljeni proračun daje le nepopolno sliko francoskih financ, ker nič ne pove o stanju državnega dolga in o predvidenih davčnih dohodkih. Proračun obsega samo izdatke, zato tudi ni mogoče ugotoviti, kolikšen je primanjkljaj. Brez dvoma pa je ta primanjkljaj prav znaten glede na velike izdatke za likvidacijo vojnega gospodarstva, za obnovu dežele in za stroške zasedbe po nemški vojski.

Skupni znesek rednih izdatkov znaša za prvo četrtletje 24,4 milijarde frankov. Od tega odpade 17,6 milijarde frankov za civilne vrste in 6,8 milijarde frankov za vzdrževanje vojske v okviru pogodbe o premirju, zlasti za obrambo kolonij. Čeprav so izdatki za vojsko padli na majhen del prejšnjih izdatkov, kažejo ostali izdatki znatno povečanje, posebno izdatki za socialno skrbstvo, za uradništvo in za pomoč gospodarstvu. Od celoletnega zneska 24,4 milijarde frankov odpade 5,1 milijarde frankov na izdatke za dolgove, 3,6 milijarde frankov na pokojnine, 5,6 milijarde frankov na uradniške plače in 3,5 milijarde frankov na subvencije.

Izredni izdatki so proračunani na 15,3 milijarde frankov; od tega odpade 12,1 milijarde frankov na izdatke v zvezi z likvidacijo vojne. 3,2 milijarde frankov je predvidenih za javna dela in svrhu zaposlitve brezposelnih delavcev. Skupaj s sličnimi krediti železnice dosežejo ti izdatki, predvideni v prvem četrtletju t. l., 6 milijard.

Izdatki za vzdrževanje nemške vojske v zasedenem ozemlju, ki znašajo po obeto-

ječem dogovoru 20 milijonov mark ali 400 milijonov frankov na dan, v proračunu niso predvideni. Če sedaj se ti izdatki krijejo z najemanjem kreditov pri Francoski banki. Če bodo sedanji izredni izdatki v enakem obsegu potrebni tudi za naslednja tri četrtletja, potem je računati, da bo celotni redni proračun do konca leta dosegel 100 milijard frankov nasproti 60 do 70 milijardam v zadnjih letih pred vojno. Glede na obstoječe razmere je verjetno, da bo že pri rednem proračunu nastal primanjkljaj najmanj 30 milijard. Skupna vsota rednega in izrednega proračuna pa bo do konca leta narasla na kakih 150 do 160 milijard frankov. Od tega bo treba kriti s posojili 90 do 100 milijard.

V tem računu pa še niso upoštevani stroški zasedbene nemške vojske, ki znašajo, če bodo ostali na dosegljivi višini, na leto 146 milijard frankov. Razumljivo je, da je Francija pred komisijo za premirje v Wiesbadnu sprožila vprašanje znižanja tega zneska oziroma njegove prilagoditve dejanskim stroškom vzdrževanja nemških čet v zasedeni Franciji.

Po današnjem stanju znašajo skupni izdatki Francije dnevno 850 milijonov frankov; od tega odpade 450 milijonov za redne in izredne državne izdatke, 400 milijonov pa za kritje stroškov nemških čet v zasedenem ozemlju. Zaradi primerjave bodi omenjeno, da so znašali v teku vojne francoski izdatki dnevno približno 1 milijardo frankov, tako da so sedaj le malo manjši, pri čemer je pa treba upoštevati, se je zaradi poraza in zastoja produkcije davčna moč precej zmanjšala.

Gospodarske vesti

Govor finančnega ministra o finančnem položaju države. Danes ob 19.25 bo govoril po radiu finančni minister dr. Šutej o finančnem položaju države. Govor bo do prenašale vse jugoslovanske radijske postaje.

Plačevanje računskih takse. Z uredbo o spremembah in dopolnitvah zakona o takсах so ostale določbe glede računskih takse po tarifni številki 34. takse tarife sicer nespremenjene, vendar prinaša nova k taksnemu pravilniku nekatere spremembe. Kakor je znano, je s spremenenjem besedilom čl. 3 zakona o takсах določeno, kaj se smatra za polo, zlasti v zvezi z novimi spremembami, po katerih se številne takse odslej pobirajo od vsake pole. Računska taksa po tarifni številki 34 takse tarife se je že doslej računala po višini zneska od vsake pole (do 1750 m²). Kakor je znano, znaša taksa pri računih od 50 do 100 din 1 din, pri računih od 500 din 2 din, pri računih do 1000 din 3 din in pri računih nad 1000 din 5 din od vsake pole. Z novim besedilom čl. 3 zakona o takсах je sedaj določeno, da se kot ena pola smatra papir, pri katerem znaša razprostrta širina cele pole, pomnožena z višino, 1750 kvadratnih centimetrov ali manj (površina običajne pole pisarniškega formata znaša nekaj manj nego 1500 kvadr. centimetrov). Sedaj je finančni minister izdal spremembe in dopolnitve k taksnemu in pristojbinskemu pravilniku, ki so objavljene v »Službenih novinah« od 11. t. m. Po novem pravilniku se 4. točka k tarifni številki 34 glasi: Ker se ta taksa na račune plača po višini skupne sote računa, toda od vsake pole, je v pogledu plačila takse uporabiti predpis čl. 3. zakona o takсах. Peto točko, ki pravi, da je treba takso na račune, izdane v naši državi, plačati v kolikih takoj, ko se račun izda in kolek uničiti, pa je dodano naslednje: »Če se tako ne postopa, se obdobi s plačilom kazenske takse, predvidene v 3. pripombi k tarifni številki takse tarife. Lastnik računa, če se od njega ne more izterjati, pa po čl. 51 zakona o takсах izdajatelja računa.« Kakor je znano, znaša kazenski 50 kratni znesek neplačane ali nepredplačane odnosno nezadostno plačane takse.

Koruzni dnevi v banovini Hrvatski. Kakor v ostali državi, je bil tudi v banovini Hrvatski uveden enotni kruh iz mešanice pšenice in koruzne moke v razmerju 70 : 30. Kasneje je na predlog Pogoda banska oblast odredila nadaljnjo restrikcijo na ta način, da je odredila peko kruha iz tako zvanega polnega mletja pšenice z večjo količino otrobov in s predpisanim odstotkom koruzne moke. Na predlog Pogoda bo banska oblast predpisala nadaljnjo omejitve porabe pšenične moke. Na področju banovine Hrvatske bosta uvedena dva dneva v tednu, odnosno trije dnevi, ko se bo smel prodajati le kruh pečen samo iz koruzne moke. Razen tega bo v najkrajšem času uveden sistem krušnih kart.

Pred uvedbo novega režima za tvornice jedilnega olja. V okviru splošne konference za prehrano je bila v soboto tudi obširna diskusija o vprašanju načrta nove uredbe o oljarih, ki naj zamenja staro uredbi izdano v avgustu lanskega leta. Gre predvsem za vprašanje kontingentov posameznih tvornic. Lani je bila zaradi tega vrnjenost mnogo težka. Na konferenci je bilo sprejeto načelo, da se opusti kontingentiranje in da se uvede načelo kontinuiranja. Vsaka tvornica bo dobila za predelavo toliko oljaric, kolikor jih bo dobila od proizvajalcev na podlagi prej sklenjenih pogodb. Tako bodo tvornice primorane, da tekmujejo med seboj, kar se bo s proizvodilci pogodila za svez čim večjih novčnin, kar naj dovede do znižanja večje produkcije oljnatega semenja.

Naredba o kontroli uvoza volne. Trgovinski minister je predpisal naredbo, s katero se uvoz volnene preje stavi pod kontrolo direkcije za zunanjo trgovino. Kontrola ne bo obsegala samo volne, temveč se bo nanašala tudi na prejo iz umetne volne. Z uredbo je tudi urejena razdelitev volne in volnene preje med zainteresirane tekstilne tvornice.

Dve naredbi o kontroli uvoza premoga in uvoza tehničnih masloč. Z naredbama trgovinskega ministra, ki sta bili v soboto predpisani, se stavlja pod kontrolo direkcije za zunanjo trgovino uvoz premoga in uvoz tako zvanih tehničnih masloč. Uredbi bosta objavljene v prihodnjih dneh.

Dodeljevanje petroleja obrtnim in industrijskim podjetjem. V smislu zadevnega poziva uprave državnih monopolov, oddelek za tekoča goriva, vabi Zbornica za TOI v Ljubljani vsa zainteresirana obrtna in industrijska podjetja, da prijavijo, koliko petroleja potrebujejo mesečno v svojih obratih kot pomožno sredstvo (ne za razsvetljavo). Prijava mora vsebovati točen naslov podjetja (ime in priimek) odnosno tvrdko, dalje navedbo v kakšne svrhe se potrebuje petrolej, kar je treba toč-

no obrazložiti in utemeljiti količino, ki je mesečno neobhodno potrebna. Prijave je dostaviti Zbornici najpozneje do 20. t. m. ako hočejo prizadeti dobiti petrolej že v mesecu februarju, pozneje dole prijave bodo prišle v poštev šele v mesecu marcu.

Borze

13. januarja.

Na ljubljanski borzi je bilo danes za grške bone povpraševanje po 39. v Zagrebu in Beogradu pa je bil promet po 39. Bolgarski klirinški čeki so se v Beogradu trgovali po 55,72.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je vojna škoda pri prijazni tendenci trgovala po 467 (v Beogradu je bil promet po 467,25). Do zaključka je prišlo še v delnicah Trboveljske po 357,50.

DEVIZE

Ljubljana. Oficialni tečaj: London 147,57 — 177,77, New York 4425 — 4485, Curih 1028,64 — 1038,64. Tečaj na svobodnem trgu: London 215,90 — 219,10, New York 5480 — 5520, Curih 1271,10 — 1281,10. Privatni klirinški: Berlin 1772 — 1792, Solun 39 den.

Curih. Beograd 10, Pariz 8,70, London 16,15, New York 431, Bruselj 69, Milan 21,75, Madrid 40, Amsterdam 229,50, Berlin 172,50, Stockholm 102,7750, Oslo 98,50, København 83,50, Sofija 4,25, Lizbona 17,24, Budimpešta 85, Atene 3,00, Carigrad 3,3750, Bukarešta 2,15.

EFKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 465 — 467 (467), 4% agrarne 57 bl., 4% severne agrarne 53 — 54, 6% dalm. agrarne 79,50 bl., 6% begluške 82 den., 6% šumske 71 bl., 7% stabiliz. 97 den., 7% invest. 100 den., 7% Seligman 103 den., 7% Blair 97 den., 8% Blair 101 den.; delnice: Narodna banka 7100 den., PAB 193 den., Trboveljska 355 — 357,50 (357,50). Beograd. Vojna škoda 467 — 438 (467,25), 4% agrarne 57,50 den., 4% severne agrarne 54 den. (54), 6% begluške 84,25 — 85,50 (84,50), 6% dalm. agrarne 79,15 — 80,50 (79,50 — 80), 6% šumske 78 — 79, 7% invest. 100,50 — 101, Narodna banka 7000 — 7075.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 13. januarja. Začetni tečaj: pšenica: za marc 86,50, za maj 81,875, za julij 82,25; koruza: za marc 62,125, za maj 62,375.

+ Novosadska blagovna borza (13. t. m.). Tendence nespremenjena. Jednen: baški in sremski 62/63 kg 390 — 400. Oves: baški, sremski in slavonski 335 — 340. Moka: (franko mln odn. vagon, brez prom. davka in vreč): »Ogg« in »Ogg« 723; cena na pšenična moka 382,25; presejana koruzna moka iz koruze, ki ima največ 14%, vlage, 321, iz časa primerno suhe koruze 250. Otrobi (franko mln ali vagon, brez prom. davka in vreč): pšenični 200, koruzni 150, brez kalli 70. Fižol: baški in sremski brez vreč 520 — 530.

Večja nesreča na zagrebškem kolodvoru

Zagreb, 13. jan. O. Davi ob 7.15 se je pripetila na glavnem kolodvoru huda nesreča. Osebelni vlak z Zidanega mosta, ki je pripeljal na glavni kolodvor, je zaradi napak postavljenih kretic zavozlil namesto na prosti četrti tir na mrtvi tir, na katerem je bil salonski vagon pomočnika prometnega ministra. Strojevodja Alojzij Podsek iz Maribora je sicer skušal pravčasno ustaviti lokomotivo, vendar se mu namen ni posrečil. Lokomotiva je zadela z veliko silo v salonski vagon ter ga popolnoma razbila. Tudi sama se je poškodovala na sprednji strani, močno pa so se poškodovali še strije vagoni za njo: službeni vagon, poštini vagon ter še dva druga. Med potniki je nastala huda panika. Zaradi močnega sunka je večina potnikov popadla v vagonih po tleh. Ranjenih je bilo 18 potnikov, k sreči samo lažje, po večini od drobec razbitega stekla. Dočim je enemu izmed železničarjev in neki deklici zlomilo nogo. Strojevodja Podsek in kurjač Anton Hrovatin nista bila ranjena. Menijo, da je škoda okrog milijon dinarjev.

SOKOL

Sokolski smučarski zlet v Guštanju 19. januarja. Organizacijo tega zleta je prevzel lo koroski sokolski okrožje, pod vodstvom brata Tomažiča Draga, okrožnega načelnika. Vodstvo tekem tvorijo: bratje in sestre: Primc Vekoslav, Golja Tone, Zel Zlatko in Makuc Stana. Tehnični vodja proge je brat Tomažič Mako. Sočniki na startu: za člane in moči naraščaj: brat Andrin Nikola in Kalis Herbert, za članice in žen. naraščaj: brat Jurman Maks, s. Gačnik Mina in Grein Hilda. Sočniki na cilju: za člane in naraščaj: Primc Vekoslav, Zel Zlatko, Prus Karel, Debelak Alfonz, Vlodiha Ervin in Samer Ferdo. Za članice in žen. naraščaj Vondica Stane, Tršek Franc, Fric Mara, Canjko Vinko. Zapisničarji na cilju: za člane in moči naraščaj: Golja Tone, Počivavšek Dolci, Pevec Marija, Čretnik Rozka, Canjko Tinka. Članice in žen. naraščaj: Kovac Andrina in Jamšek Hedviga. Vodja strelšča: Poropat Franjo. Vodja kontrolor: Adel Milan, kontrolor: Potočnik Jurij, Černeč Adolf, Maroš Ivan, Mil

„Električna brada“ general Bergonzoli

Pohvale italijanskega tiska o generalu, ki je branil Bardio ter je že ponovno pokazal svojo neustrašenost in nadarjenost za strategijo

Ob zavzetju Bardije je angleško vojno poročilo sprva javljalo med ujetimi generali tudi Bergonzolija, kmalu pa je popravilo svojo vest, da se je imenovanemu generalu posrečilo umakniti se iz trdnjave pred predajo njegovih čet. Italijanski tisk posveča cele stolpce

junaški obrambi oblegane Bardije,

ki se je branila izredno žilavo polnih 25 dni pod ognjem s kopnega, z angleških vojnih ladij in britanskih bombnikov. Vse junaštvo pa je bilo zaman, kajti italijanske čete niso imele dovolj topništva, ki bi ga z uspehom zoperstavile ovražniku. V Italiji so si edini, da je predaja Bardije eden izmed onih dogodkov, ki opravičuje prislovico o opoteči vojni sreči. Smatrajo jo

za epizodo v borbi za Afriko, za epizodo, ki pa je kljub nesrečnemu izidu za vse veke proslavila italijansko orožje ter pokazala v pravi luči vrline italijanskega vojaka.

Neprikrito zadovoljstvo vlada v italijanskem tisku tudi zaradi dejstva, da se je general Bergonzoli izognil pretečnemu ujetništvu, s čimer je italijanski vojski ohranjen odličen polkovodec, junaški borec in vri vojak,

čigar izguba bi bila hud udarec za italijansko vojsko. General Bergonzoli ima že izza svetovne vojne najvišje italijansko odlikovanje, zlato svetinjo, ki si jo je pridobil kot major generalnega štaba za svoje junaštvo in uspešno izvedena napadna podjetja ob Piavi.

Bergonzoli je vojak po poklicu. Ko je izbruhnila italijansko-turška vojna, je zaprosil, naj ga izpuste iz višje vojaške šole, da bi takoj odšel na bojišče. Prošnjo so mu ušli ali in poročnik Bergonzoli je

v bitki pri Derni

pokazal vso svojo neustrašenost ter strateško nadarjenost. V svetovni vojni je bil težko ranjen, ko je na čelu svojih vojakov napadel avstrijske položaje in ga je sovražna puška čisto od blizu pogodila v prsi. Rana je bila huda, toda Bergonzoli je okrevljal ter bil kmalu zopet na čelu svojega bataljona, ki ga je oboževal zaradi njegove hrabrosti, dobre volje in neumorne delavnosti. Že tedaj je

nosil majhno bradico,

da so mu vojaki vzdeli pridevek »brada«. Ker pa je nenavadno okreten in nagel, da je lahko švigal ob vojni črti od enega konca do drugega kakor električna iskra so vojaki vzdevek izpopolnili in poslej je Bergonzoli znan v italijanski vojski pod nazivom »električna brada«.

Zaradi svojih vojaških odlik je tudi hitro napredoval. Velika vojna mu je

prinesla čin polkovnika,

v naslednjih letih pa je postal poveljnik 2. brze brigade v Bologni. V abesinski vojni se je zopet odlikoval pri Dolu in Negeliju, kjer je poveljeval četam že kot general. V španski meščanski vojni je načeloval italijanskim pomožnim silam ter žel obilo pohvale in uspehov. V značaju tega vojaka pa je, da posluša slavospeve o sebi z nekako sramežljivostjo ter takoj zasuje pogovor na druge stvari. Nekateri pretirani slavospevi

General Bergonzoli

so si izmislili legendo,

da je general Bergonzoli najrajši vedno v prvih vrstah in da se silno ogiblje bolnice, kadar je ranjen. Na tako nesmiselno brbljanje odgovarja sam z veliko nejevoljo: »Kako bom vodil bitko, če bom sam ležal v prvem strelskem jarku, odkoder vidim samo par metrov pred seboj, na desno in levo sploh ne. Kar pa se tiče bolnic: Bil sem dvakrat hudo ranjen, ap se nisem izmikal bolnici. Lep general, ki ne ve, da mu je lečenje potrebno.

Kako se bom ogibal bolnice,

ko so me prinesli tja v nezvesti in sem tedne nihal med življenjem in smrtjo. Res je le to, da sem se takoj zopet javil v službo, ko sem čutil, da so se mi moči vrnile in da bom zopet kos težkemu delu.

Pred izbruhom sedanje vojne je general Bergonzoli služboval v Libiji, kjer si je s svojo nepriljubeno ljudomilostjo stekel veliko priljubljenost ne samo v vrstah italijanskega vojaštva, marveč celo

med arabskimi domačini.

On ni nikoli smatral pod svojo častjo nagovoriti vojaka, ga povpraševati po zdravju, po njegovih osebnih zadevah in po svojih. V službi strog in pravičen, je svojim podrejenim vedno dajal vzgled odličnega in vrlega vojaka. Vojni poročevalec Carlo Fetarappa pripoveduje, da je nekoč videl generala Bergonzolija, kako je prišel

nadzorovat strojniško gnezdo

v bližini Bardije. Našel je vse v najlepšem redu, vendar je skušal vojake: »Vse je v redu, ker ste vedeli, da pridem.« »Da, gospod,« je bil prostodušni odgovor vojaka. »Vedeli smo, da pridete, toda tudi takrat, ko tega ne bomo vedeli, boste našli vse v najlepšem redu.« General je zahvalil vojake in bil močno ginjen nad to pozornostjo preprostih ljudi.

Isto poročevalec zaključuje svoje poročilo o generalu z naslednjimi besedami: »Slava generalu Hanibalu Bergonzoliju, zlati svetinji, junaku vseh vojn, ki je

vedno prvi med prvimi,

kadar je treba prevzeti težko odgovornost in izpolnjevati svojo dolžnost za veličino domovine. General Bergonzoli je s svojimi neustrašnimi vojniki napisal še en veličasten junaški epos: pesem o junaštvu v Bardiji.

Predalec je zavozil...

Na postaji v Budimpešti je neki vagon zavozil predalec v poslopje — k sreči brez posledice za osebje, ki je bilo zaposleno s premikanjem

Izumitelj termovke

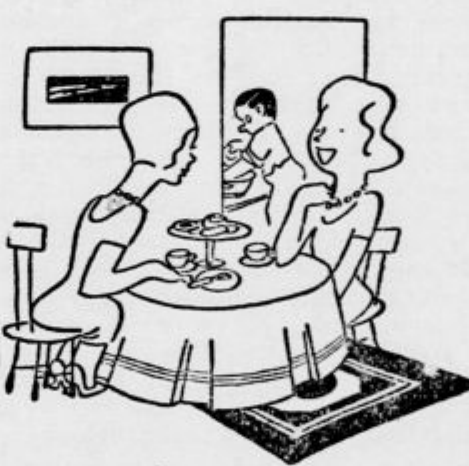
Ob 75 letnici tvorničarja Burgerja

V Berlinu-Pankowu je praznoval te dni 75-letnico svojega življenja tovarnar Reinhold Burger, izumitelj termovk. Pred kakšnimi petdesetimi leti si je domislil, da bi se dala izdelati posoda, ki bi s pomočjo za toplotno slabo prevodljivega brezžračnega prostora, vakuuma, ohranila pijače dalj časa vroče ali hladne kakršne bi si jih ljudje pač hoteli. Njegove steklenice v obliki srednje velikih granat in z značil-

A NEKDOTA

Igralcu Boyronu je bilo že osemdeset let, ko je moral nastopiti v »Cidu« in spregovoriti besede: »Mlad sem, to je res, toda junaštvo se pri plemenitih dušah ne meri po letih.« Občinstvo se je pri teh besedah na glas nasmejal. Boyron je stopil razkročen pred rampo in vzkliznil: »Nehvaležni parter, ki sem si ga vzgojil!

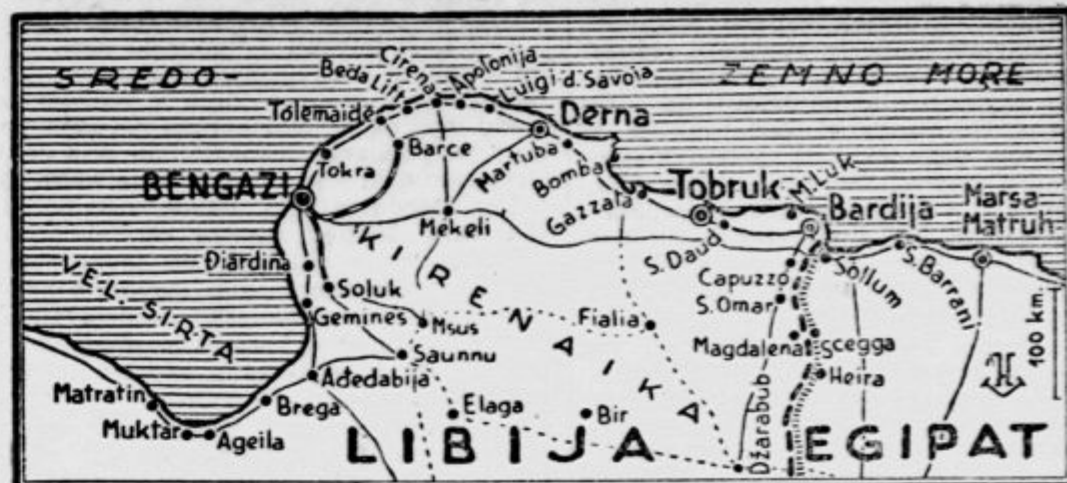
VS AK DAN ENA

»... in poleg vsega je tudi zelo diskreten. Vrata odpre šele potem, ko se je skozi ključavnico prepričala, da njen vstop nikogar ne spravi v zadrego...«

(Vart Hem)

Na robu afriške puščave

Italijanska in angleška oporišča v Libiji in Egiptu

Gmotna škoda v Londonu — ena milijarda dolarjev

Angleška prestolnica je pripravljena tudi za primer sovražnega vpada

Njujorški tednik »Life« objavlja izčrpen opis svojega londonskega dopisnika o položaju v prestolnici. Iz navedb v tem poročilu se vidi, da so odločujoči činitelji v Londonu poskrbeli za najdaljnosežnejše ukrepe v primeru nemškega vpada na britsko otočje. Vse ulice, ki drže proti londonskemu kolodvoru, so podminirane. Zeleniške postaje, ki jih ima London več, javne zgradbe, tvornice in podobni objekti so pod stalnim vojaškim nadzorom. Na mnogih mestih stoje tudi barikade z vrečami peska.

Dopisnik omenja tudi uspehe sovražnih

napadov na London in pravi, da se nahaja v okolici Picadillyja blok malih stanovanjskih hiš, ki so skoro vse zadete. Toda škoda je največja v vzhodni četrti prestolnice. V West-Endu, kjer živi skoro 300.000 ljudi, je polovica hiš poškodovanih, da v njih ne morejo več stanovati prebivalci. Škoda je tolikšna, da je ne bo mogoče popraviti, dokler traja sedanja vojna. Število oseb, ki so bile ubite med napadi iz zraka v Londonu, cenijo doslej na 18.000, težko ranjenih pa je okoli 25.000. Gmotna škoda zaradi bombnih napadov znaša približno eno milijardo dolarjev.

Pogreb Baden-Powella

V četrtek prošlega tedna so položili k večnemu počitku v Nyeriju, Kenia, utemeljitelja skavtstva, lorda Baden-Powella. Britska vojska je pokojniku izkazala zadnjo čast. Krsto so peljali na lafeti neke južnoafriške topniške baterije, pokrita pa je bila z angleško zastavo. Pogreba so se udeležili najvišji predstavniki britske obojene sile. Za krsto so korakali oddelki vseh vrst orožja južnoafriške vojske in mornarice. Po sedanji vojni bodo telesne ostanke zaslužnega angleškega domoljuba prepeljali v London ter jih pokopali v Westminsterški katedrali.

Usodna zdravniška pomota

V nekem državnem laboratoriju v Freiburgu (Švica) so pred štirinajstimi dnevi cepili večje število otrok proti davici. Cepjenje bi morali ponoviti v četrtek prošlega tedna, pa se je ob tej priliki primerilo, da so vzeli za cepjenje napačne ampule z nekim strupom namesto s cepivom proti davici. Šest otrok je zaradi te pomote umrlo, večje število pa se jih še bori s smrtjo.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da bodo dne 27. januarja v Italiji obhajali 40letnico Verdijeve smrti;

da je Kitajska najstarejša agrarna država na svetu;

da so bila med bombnimi napadi na London uničena velika skladišča založništva Simpkin-Marshall s 5 milijoni knjig;

da živi v Sofiji približno 90.000 inozemcev;

da je v Franciji umrl general Maurin, tast sedanjega francoskega vojnega ministra, generala Huntzgerja;

da je židom na Nizozemskem prepovedano obiskovati predstave v kinematografih;

da je ameriški polkovnik Donowan trenutno gost generala Wawella na afriškem bojišču;

da je v Inomestu umrl izza svetovne vojne znan general Dankl.

da so te dni v Londonu preizkusili nove angleške bombe za gašenje požarov. Angleške bombe pogase nastali ogenj povprečno v 10 minutah;

da je ponovno vzpostavljen železniški promet med Turčijo in Evropo, ki je bil začasno ustavljen zaradi popravila proge v Trakiji;

da sodelujeta pri angleških operacijah v Libiji tudi dva francoska bataljona generala de Gaullea;

da je bilo na civilnih letalskih progah v Rusiji lansko leto petkrat več potnikov kakor l. 1939;

da šteje kardinalski kolegij v Rimu trenutno 55 članov;

da oddaja japonski radio svoj program v šestdesetih jezikih;

da se mora po nalogu francoskega notranjega ministra Peyroutona preseliti iz Vichyja 35.000 oseb, med njimi 5000 inozemcev;

da se je nemška prvakinja v tenisu Annaliza Ulsteinova omožila z Italijanom Renattijem-Bossijem;

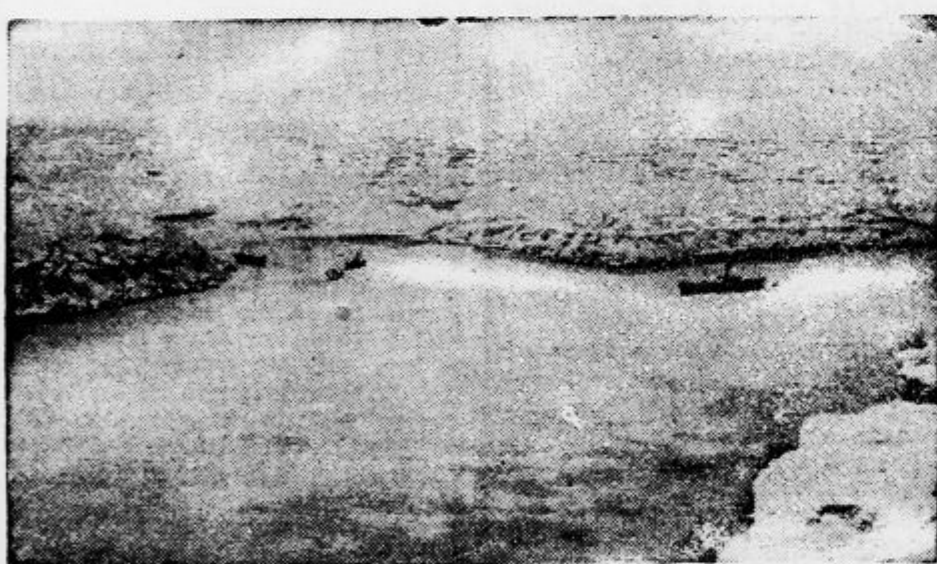
da bo sovjetska vlada v Moskvi vrnila madžarski vladi zastave, ki so bile zaplenjene v nemirni dobi l. 1848/49

da je snežni plaz zasul trojico italijanskih alpincev na meji švicarskih planin;

da bo moskovska filharmonija v kratkem proslavila 20letnico svojega obstoja;

da so preleteli ruski zdravniki Rosijski, Falkovič in Vajtkov nagrado sovjetske vlade za najboljšo delo o lečenju hripe s posebnim anti-virom.

Pristanišče Bardia v Libiji

so zavzeli Angličani po ogorčeni borbi z italijansko posadko

Hulbert Footner:

33

IZGINULI RADŽA

Kriminalni roman

»Naj bo Jusuf kjer koli, časnike gotovo čita,« je menil Lee. »Poročila v listih potrjujejo vse, kar pravim v svojem pismu.«

Podpolkovnik se je nasmešnil: »Gotovo pojde na litanico.«

»Dajte, sporočite v New York, da pošljamo Groboisa k Hafizu, drugače se utegne še zgoditi, da ga tamkajšnja policija zapre.«

Pisemski papir je prinesel poseben sel. Lee je izbral pisavo s tajnim kemičnim sredstvom in stopil nato v sosedno sobo, kjer je imel razgovor z radeževim komornikom Dubanom. Indijec je bil vesel, da je smel prevesti pismo. Imel je tudi zelo lepo pisavo.

Med tem se je zglasil pri policijskem ravnatelju Grobois. Bil je Francoz od glave do pete in Lee je bil z njim na moč zadovoljen. Ko je detektiv zvedel, kakšna vloga mu je namenjena, se je takoj odpravil na pot, da ujame letalo, ki je ob štirih odhajalo v New York.

»In zdaj moramo v Havre de Grace,« je rekel Lee. »Ali mi lahko preskrbite voz? Gospoda Imbrieja vzamem s seboj.«

»Kakopak. Ali ste prepričani, da se ne motite?«

»Vse kaže, da je tam pravo mesto. Najprej dolgi most čez Susquehanna, ki nima ograje, potem

pa tudi to, da si je Jusuf najel strojnika za motorne čolne. ki naj bi mu pomagal. Tre je se razdalja tristo petdesetih milj natanko ujema z vožnjo iz New Yorka v Havre in nazaj.«

Podpolkovnik je naročil voz.

»Prosim, sporočite listom, da so osebe, ki nočejo biti imenovane, določile za najditelja trupla škarskega radže nagrado dveh tisočev dolarjev,« je rekel Lee. »Razglašaj naj se tudi, da sem se odpeljal v Havre de Grace, kjer bom osebno vodil poizvedbe. Poskrbite, prosim, da pride to novica že pred mojim odhodom po telefonu v Havre de Grace. Razen tega bo nemara dobro, da me zaprišete kot uradnika in mi daste redarsko zvezdo.«

»To lahko dobite, ne da bi vas zaprisedel.«

»O pol dvanajstih bom spet v vaši pisarni,« je Lee z nasmeškom odvrnil. »Za vsako ceno bi hotel biti drevi poleg, ko se komedija prične.«

»Da, to je bilo sumljivo. Moj mož je onrl roke na vesla in jih dolgo opazoval. Proti jutru so poglali motor in se odpravili po vodi navzgor. Moje previdno veslalo za njimi, a preden je prišlo do železniškega mostu, je slišal, kako se že vračajo. In se jim je ognil s poti.«

»Ali je vozil ob tistem času kak vlak čez most?«

»Da. Malo prej je bil peljal čez most dolg vlak s spalnimi vozovi. Oni trije so krenili naravnost na zaliv. Svitalo se je in mož jih je lahko daleč spremljal z očmi. Vozili so počez po zatoku. Nato je odveslal domov. Okrog sedmih so se vrnili s čolnom. Vse je bilo v najlepšem redu in tako jim je mož lahko vrnil denar, ki so ga bili založili.

Rib niso bili nič ujeli in mož jim tudi ni nič rekel zastran tega. Vobče nista vedela, kaj naj si misliva o vsej stvari, dokler nista čitala, qv gsms padnz slišal o obljubljeni nagradi. sta se z bratom odpravila, da poiščeta truplo. Nekoliko si mislita, kam bi ga bili utegnili spraviti.

»Imenitno!« je rekel Lee. »Upam, da ga najdeta. Nekako do devetih zvečer ostanemo tu v gos ilni. Če se vaš mož dotle vrne mu povejte kaj smo. Od enajstih naprej mi potem lahko telefonirate na policijsko ravnateljestvo v Washingtonu. Vse troške vam povrnem.«

Ko sta Lee in Luke kmalu po enajstih dospela na policijsko ravnateljestvo v Washingtonu, sta se pripravila za nočno pustolovščino. Preden sta krenila na pot, je Leeja poklical telefon iz Havre de Grace. Takoj je spoznal glas gospe Dugganove. Zena je bila tako razburjena, da je komaj govorila.

»Ste vi, gospod Mappin? ... Našli so ga — mislite si — ga že imajo!«

»Izvrstno.«

»Zakopan je bil na bregu Gumovega otoka — tam, kjer sta domnevala. Indijsko obleko ima na sebi in tudi drugače se vse ujema. Moj mož ni nikomur ničesar povedal. Izposodil si je tovorni voz in zdaj sta z bratom na poti v Washington. Okrog dveh utegneta biti tam.«

»To vam je hitro delo,« je Lee odvrnil. »Mogoče je, da me ne bo tu, ko prideta, a vsekakor jima pustim sporočilo.«

15.
Jusuf je šel v past. Malo pred polnočjo se je pripeljal v Washington in prišel na določeni kraj, kjer ga je dozdevni mornar že čakal na pomolu. Neki narednik, trije redarji, Luke in Lee so se bili skrili v bližnji lopi.

Ko sta prišla mornar in Jusuf mimo, so stopili detektiv naprej in narednik je glasno zaklical: »Roke kvišku! Hkratu se je »mornar« čk enl in v roki se mu je mahoma zasvetil samokres. Mož je takoj ubogal. Ko sta prihitela še Luke in Lee, je hripavo vprašal: »Kaj pomeni to?«

»Aretirani ste!« je rezko odvrnil narednik. Uradniki so mu potegnili roke nizlo ter mu nadeli lisice.

Jusuf je pobesil glavo. Lee si je lahko m'slil, kolikanj mora biti razočaran. Pravkar je Indijec še sanjaril o ladji, ki ga popelje v domovino, kjer bo živel bogat in mogočen, v haremu polnem žen! In zdaj, ko je prišlo prebujenje, je moral spoznati, da je zašel v policijsko past!

Mož je molčal, dokler niso vsi sedeli v velikem policijskem vozu. Dva detektiva sta ga vzela na zadnjih sedežih medse. Lee in Luke sta s'edla na odklonnikih, ostala dva uradnika na s'radi Lee je prijel luč v notranjostini, da bi si ujetnika natančneje ogledal. Jusuf je bil s svojim temnim, črnim obrazom kaj zoren na oko. Viditi je bil starejši nego je bil v resnici in zvonilo je ročno narečje newyorških nižjih delavskih plasti malone brez tujea prizvoka.

»Ali, ljudje, to mora biti noma!« je dejal. »Kaj sem pa storil po vaših mislih?«

Naknadni krediti za državne bolnišnice v Sloveniji

Te dni je finančni minister dr. Sutej s posebnim odlokom odobril ministru za socialno politiko in narodno zdravje dodatne kredite, ki so potrebni za redno opravljanje zdravstvene službe soričar naslede druzine, zlasti kar se tiče prehrane in zdravlja. Zdravstveni zavodi v Sloveniji prejmejo: kirurški paviljon v Ljubljani 785.000 din, splošna državna bolnišnica v Ljubljani 140.000 din, ženska bolnišnica v Ljubljani 15.000 din, umobolnica na Studencu 937.000 din, umobolnica v Novem Celju 280.000 din, zdravilišče v Topolšici 650.000 din.

S temi naknadnimi krediti v skupnem znesku 6.1 milijona din bodo morale upravne zavodov do konca proračunskega leta, to je do 1. aprila, kriti zaradi dražnje nastale primanjilja in deloma tudi izpo-

polniti že močno obrabljeni inventar, zlasti perilo. Znesek 785.000 din za kirurški paviljon v Ljubljani je namenjen za opremo nove stavbe, ki je nekaj let v surovem stanju čaka dograditve in bo zdaj, upajmo, končno izročena svojemu namenu. Vse to je bila zaprosena na podlagi proračuna, napravljenega še v dobi pred nastopom dražnje, vendar bo po cenitvi strokovnikov za prvo silo zadržala, da bo kirurški paviljon dostojno opremljen in bo lahko vršil tudi nove navedene klinične oddelke medicinske fakultete. Za potrebe splošne bolnišnice v Ljubljani je bil odobren sorazmerno visok kredit 3.318.000 din, ker se je zavodu zadnji čas zaradi visokih cen živil in zdravlja nabralo precej dolga, ki ga bo zdaj lahko izplačal, obenem pa mu je zagotovljeno nemoteno poslovanje do 1. aprila.

Nagrade za nočno in nadurno delo pri poštah, telegrafu in telefonu

Dne 1. januarja je stopil v veljavo pravilnik o nočnem in nadurnem delu na poštah, pri brzojavah in telefonih.

Za nočno delo dobijo na poštah 1. do 5. reda uradniki in uradniški pripravniki 15 din od noči, zvaniki, uslužbenci, sluge in dnevniki 10 din od noči. V ambulančnih poštah dobe uradniki in poštni pripravniki 2 din od ure, zvaniki, uslužbenci, sluge in dnevniki pa 1.50 din.

Pri telefonih in brzojavah dobe kontrolni nadzorni ovrani, hujisti, bodisti, teletisti, radioteletisti 18 din od noči, morzisti, telefonisti, ki pomagajo na hujisti, bodu in teletistu, kakor tudi uradniški pripravniki 15 din od noči; uradniški pripravniki, zvaniki, zaposleni pri drugih delih 12 din od noči, raznašalci brzojavnih in telefonskih pozivov ter sluge na 10 din od noči. Mehaniki dobe 15 din od noči.

Nočni delovni čas traja od 21. do 6. Za nadomestila po § 1., 2., 5., 6. se računa

čas najmanj 4 ure. Za krašči čas od tega, toda daljši od dveh ur pripada 50%. Za čas 30 minut do 2 ur pa 25%. Krašči čas od 30 minut se ne upošteva.

Uslužbenci pti. ki so v svobodnem času dodeljeni za nadurno delo zaradi povečanja prometa dobe od 1 delovne ure uradniki 6 din, pripravniki 4 din, zvaniki, sluge, dnevniki 3 din. Nadurno delo določa ravatelj.

Za izredno nočno službo dobe uradniški in uradniški pripravniki 12 din na noč, zvaniki, sluge in dnevniki 8 din na noč. Za izredno nočno službo dobe uradniki pti. 1. 2 in 3 reda in pomočniki uradnikov prejemali 300 din mesečno. Upravniki drugih pti. dobe za nočno kontrolno 200 din mesečno. Teža zneska ne bodo dobivali uradniki, ki imajo hramenično stanovanje. Če je uradnik ožen, dobi prejemke njegov nametnik in sicer tudi, če uradnik uživa brezplačno stanovanje.

BELEŽKE

Konec političnega zatišja v Beogradu

Božično politično zatišje je končano. Včeraj je za zopet pripeljal v Beograd podpredsednik vlade dr. Maček. Z istim vlakom sta prišla tudi dr. Fran Kulovec in minister dr. Krek.

V predsedstvu vlade je bilo včeraj več političnih sestankov. Med drugimi sta se sestala tudi predsednik Dragiša Cvetković in podpredsednik dr. Maček. Zgorebški »Obzor« napoveduje ob tej priložnosti, da bo že prihodnje dni zasedeno zaradi smrti dr. Korošca izpraznjeno prosvetno ministrstvo in da bodo obenem izvedene tudi še nadaljnje, že večkrat napovedane osebnostne spremembe v sestavi vlade. Slo pa bo le za nekako »notranjo rekonstrukcijo« in bo režim ostal nespremenjen.

Maši narodi v velikih časih

»Hrvatski dnevnik« posveča nedeljski uvodnik vlogi malih narodov v sedanjih velikih časih. Glasilo dr. Mačka pravi, da dolžnost malih narodov ni samo v tem, da poslušajo in izvršujejo naloge velikih in močnih narodov, temveč tudi v tem, da se postavijo po robu če so v nevarnosti njihovih hitrih interesov. List nato nadaljuje:

»Tudi majhni narodi lahko povzročijo velikim hude nevarnosti. Zaradi tega ni slabše politike, kakor je politika kimanja in pritrdjevanja na vse. Lastni obstoj nam mora biti prva skrb, zavoljo katere moramo biti pripravljeni tudi na največje žrtve. Majhni narodi ne smejo nikdar pozabiti, da ne smejo računati samo na velikodušnost velikih in močnih. Zato morajo biti v vseh svojih ukrepih zelo previdni. Čuvati morajo življenja svojih sinov in imetja svojih držav. Toda če so v nevarnosti največje vrednosti, kakršna sta svoboda in neodvisnost, potem morajo tvegati vse, da svažnik čim dražje plača svoj korak.«

Pieteta nalaga obveznosti

»Slovenec« se je v preteklem tednu ponovno skregal z zagrebščkim »Obzorom«, ker je ta zavračal plemenite trditve v nekem »Slovenčevem« članku o vstopu blagopokojnega dr. Korošca v šestjanuarsko vlado. Nočemo se tudi mi s svoje strani spuščati v to polemiko, potrebno pa se nam zdi opozoriti, da nalaga pieteta gotove obveznosti in obzirnosti na vse strani. Tega bi se morali zavedati v prvi vrsti pisarji raznih spominških člankov in uredniki, ki jih uvrščajo, ter se skrbno izogibati vsega, kar ni v popolnem skladu z dejstvi. Rečenica, da »kdo moči, pritrdjuje«, velja za široko javnost slej ko prej, pa zato sili onega, proti kateremu so napadli počitki naperjeni, da na nje reagira. Tako lahko nastane polemika, pri kateri je vedno nevarnost, da prekorači okvir, ki ga narekuje pieteta. Tovariši pri listih »Slovenčev« tabora bodo zaradi tega storili dobro, če skrbno prebrajo poslane jim spominške članke tudi s tega vidika.

Kulturbund v Sloveniji

Kakor poročajo »Deutsche Nachrichten«, v Zagrebu izhajajoče glasilo Nemcev v Sloveniji, bo v nedeljo 19. m. v Mariboru skupščina vseh krajevnih organizacij Kulturbunda v Sloveniji. Na skupščini bodo objavili vodstvo nemških društev v Sloveniji.

»Deutsche Nachrichten« objavljajo dalje poročila o delovanju organizacij Kulturbunda v Sloveniji. Posebno pohvalno omenjajo podružnico Kulturbunda v Hrastniku pri Trbovljah. O njej pravi da je opravila lepo delo v par mesecih svojega obstoja. Odslek za zimsko pomoč je »priskrbel« vsem potrebnim nemškim rojakom v Hrastniku z izdatno podporo na pomoč. Zimsko pomoč bodo prejemali potrebni rojaki skozi vse zimске mesece. Novembra je bila v Hrastniku prisilava pesnika Schillerja, združena s pevskim večerom. Pred božičem je zbrala nemško dečo v Hrastniku ga. Hilda Abel in ji prepevala lepe stare nemške božične pesmi. Starejšim članom pa je predaval voditelj hrastniške podružnice Kulturbunda inž. Findeisen.

Končno poročajo »Deutsche Nachrichten« o ustanovitvi treh novih podružnic Kul-

turbunda v Sloveniji: v Dravogradu. Trzinu in Ormožu. V Dravogradu je bila ustanovljena skupščina v stanovanju družine Elsner Udeležilo je jo je po podarkih lista 150 ljudi. Za voditelja podružnice je bil postavljen Anton Tedina V Trzinu so ustanovili podružnico Kulturna 29. decembra. Do takrat so bili Trzinčani člani organizacije Kulturbunda v Ljubljani. Občni zbor je vodil inž. Tónies iz Ljubljane za voditelja v Trzinu pa je bil posavljen Nikolaus Klement. V Ormožu so imeli ustanovni občni zbor Kulturbunda 3. januarja. Za voditelja je bil postavljen dr. Aribert Brodar.

'Samouprava' o nadaljnjem preurejevanju države

Službeno glasilo Jugoslovanske radikalne zajednice »Samouprava« kara tiste politike, posebno srbske, ki v današnjih hudih časih kritizirajo vlado, ker ne nadaljuje z notranjo preureditvijo države. Med drugim piše:

»Vsem tistim, ki stresajo med Srbi svoje glave in se jeze, ker se ni ustanovljena srbska edinica v okviru naše nove državne ureditve, pravimo, naj se zavedajo, da so ravno Srbi policijani pokazali največje potrpljenje v naši državi. Posrebno velja to v vseh vprašanih, ki se tičejo notranje preureditve države. Sedaj moramo predvsem pomagati hrvatski edinici, da bo postala čim bolj sposobna za življenje in da bo hrvatski narod čim bolj z njo zadovoljen. Ostalo bo prišlo vse po vrsti. Hrvati sedaj praktično preizkušajo, to kar bomo lahko dobili mi vsi pozneje, če se bo izkazalo, da je dobro in koristno.«

»Samouprava« tudi zavrača mišlji nie muslimanov okoli drugega podpredsednika JRZ, ministra dr. Džafara Kulenovića. Ti muslimani zastopajo namreč mnenje, da je že nastopil trenutek ko je treba rešiti tudi vrašanje Bosne in Hercegovine ter ji dati avtonomijo, da bosta most med banovino Hrvatsko in b d d o srb ko upravno edinic. »Samouprava« jim odgovarja: »Mi vsi se dobro zavedamo, kaj pomeni Bosna za Srbe in Hrvate, pa tudi za muslimane. In ker se tega tako dobro zavedamo, tudi ne moremo skleniti o njeni usodi brez temeljitega premišljevanja in študija vseh s tem v zvezi stoečih vprašanj. Bosna leži gosposkarsko v srču držav. Kompleks Bosne je tak da bo treba še dosti časa in študija za njegovo rešitev. ki more biti dobra samo če bo uštevala poleg interesov Bosne tudi bitne interese države.«

Zahteve Bunjevcev

V nedeljo je bil v Subotici sestanek delegatov 78 hrvatskih prosvetnih društev iz Vojvodine. Sestanek je vodil znani Blaško Rajčić, ki je izrekel svoje upanje, da b d o »prišli Bunjevci skoraj pod okrilje matere Hrvatske«. Po vrsti predavanj je bila soglasno sprejeta resolucija, ki uvodoma ugotavlja, da so Bunjevci ponosni na svoje plemensko ime, ki je bil simbol borbe proti tujcem skozi stoletja, »toda Bunjevci so tudi Hrvati in hočejo biti prosvetno, politično in gospodarsko čim ožje zvezani z ostalim hrvatskim narodom. Bunjevci vežejo svojo narodno usodo z usodo hrvatskega naroda in izročajo skrb za svojo bodočnost in izpolnitev svojih zahtev v roke voditelja Hrvatov dr. Vlačka Mačka.«

Nato zahteva resolucija uvedbo hrvatskih šolskih knjig na solah z bunjevsko deo in pa postavljane hrvatskih učiteljev. Zahteva pa tudi ustanovitve hrvatske katoliške gimnazije v Subotici in ponovno otvoritev učiteljskega z bunjevske učitelje.

O Štrigovi

»Hrvatski dnevnik« beleži, da je izročil predsednik HSS dr. Maček kaplanu Miklaužicu v Štrigovi 10.000 din za božično siromašni hrvatski deci. Kaplan Miklaužić je kupil za dr. Mačkoveh denar 30 oblek s katerimi je obdaroval siromašne otroke v Štrigovi.

V drugi beležki piše »Hrvatski dnevnik«, da »hrvatski ljudje v Štrigovi verujejo v obljube bana dr. Subašića, ki jim je zagotovil, da bo Štrigova prav kmalu prključena banovini Hrvatske.«

Glavna naloga bolgarske politike

Za pravoslavne božične praznike so vsi bolgarski listi objavili značilna politična razmišljanja, v katerih se dotikajo položaja Bolgarije glede na sedanji konflikt. Objavljamo nekaj misli, ki jih je objavil v listu »Vestnik na vestnicite« (List listov), organu bolgarskega novinarskega združenja, njegov predsednik Belčev pod naslovom: »Bodimo močni in preudarni pred bližnjimi dogodki.«

»Odnosaji med državami in narodi so

skoro izključno določeni po njih političnih in gospodarskih interesih. Čas je zato, da likvidiramo tudi pri nas z vsemi »filistvini« in »fobetvini«, kajti resne vezi služijo v politiki le kot sredstva in niso nikdar preprečila, pa tudi danes ne preprečujejo, da bi se najbolj »rodni narodi surovo ne borili med seboj. Naša glavna skrb naj bo, da ohranimo mir in nadaljujemo dosedanje koristno politiko konsolidacije Bolgarije in postopne odprave — v okviru možnosti — vseh krivic na naš račun. Mir pa najbolje varuje samo oni, ki je pripravljen, da ga brani s silo.«

SPORT

Zaključna beseda o letošnjih igrah KID

Te tretje vsakoletne zimskosportne prireditve na Jesenicah so imele močnejši sportni in kakovostni poudarek

Ljubljana, 13. jan.

Poročilo ponedeljskega »Jutra« o zaključku prve večje letošnje zimsko-sportne prireditve, III. iger KID na Jesenicah, smo morali iz tehničnih vzrokov omejiti na zabeležbo suhih rezultatov iz številnih tekmovalcev. Vendar so te letošnje igre KID po svojem moralnem in sportnem uspehu toliko pomembne, da jim je treba posvetiti še nekaj zaključnih misli.

Prireditelja in gostiteljica — Kranjska industrijska družba — je pred leti dala pobudo za prirejanje sportnih in kulturnih manifestacij, pri katerih je hotela združiti svoje delavstvo in nameščentvo tudi v udeleževanju izven strogo tovarniških delovnih odnosov. Misel sicer ni izvirna, vendar pa je ob pripravljenosti KID na vse nujne gnotne žrtve vredna vsega priznanja, in je tudi med nameščentvom našla nekaj vdanih sodelavcev. Tako so postale prireditve KID že tradicionalne pri vsaki leto uspešno združijo nekaj dni poletni in pozni delavstvo in nameščentvo tovarne in najvidnejše vodilne funkcionarje pri skupni koristni zabavi, ki ob trdem vsakdanjem delu nudi možnost prijetnega telesa in duševnega razvedrila.

Sobotna in nedeljska prireditve je za razliko proti prejšnjim imele večji sportni in kakovostni poudarek, saj so tako v povorki kakor na startu in posameznih disciplinah bili zbrani poleg vseh domačih tudi povabljeni gostje, najboljši tekmovalci reprezentantov Ljubljane, Maribora, Celja in Trzinca. Čeprav so Jesenice sedež našega smučarskega sporta, pa tudi kraj, kjer je doma večina naših najboljših tekmovalcev, vendar je sodelovanje gostov prireditve nedvomno v sportnem oziru dvignilo in ji dalo širši pomen.

Skoda je le, da mnogi izmed prijavljenih domačinov zaradi nujne zadržanosti niso mogli nastopiti. Zlasti velja to za sobotni tek na 16 km, kjer je manjkalo kar 30 prijavljenih. Borba v tej disciplini je bila zelo huda in časi tekmovalcev v konkurenci in izven nje prav dobri. Med 22 na cilju jih morda le šest zadnjih ni spadal o tu družbo naše tekaške elite. Med domačih je dokazana zlasti z dejstvom, da so zasedli sklenjen pet prvih mest, ljubljanski reprezentantom prepustili šele 7. in 11., mariborskim pa 10. in 12. mesto. Trzinčanov in Celjanov v tej točki ni bilo na startu.

Le delavstvo in nameščentvo KID je bila namenjena tekma v teku na 4 km. Skozil cilj na igrišču Bratstva jih je prisluščalo 40, kar je še vedno lepo število. Časi niso slabi in tekmovalce v končni razporeditvi ločijo le pite sekunde. Izven konkurence sta v tej skupini nastopila dva člana Smk Ljubljane, Velušnik in Spačkan, ki sta dosegla časa za 7. o. 8. mesto. V patrolnem teku na 8 km so nastopile na progi ravniškega značaja od 10 prijavljenih patrol le 4, od teh sta bili dve diskvalificirani. Drugi dan je bilo v slalomu na 1 km za juniorje prijavljenih 59, startalo jih je le 35, cilj pa je preteklo 28 tekmovalcev. Razlika v časih je v tej disciplini večja in spada prva petorica skoraj v razred zase. Morda so pri tem odločevala tudi delno neugodne vremenske razmere in težka proga.

Ze leta sem se pri nas skuša pridobiti

Skakalne tekme na Pokljuki

SmK Ljubljana ima spet nekaj dobrih mladih skakačev. Še nekaj dodatkov k minuli nedelji

Pokljuka, 12. jan.

Za tekmovalcem v teku, ki ga je kot klubsko prireditev izvedel SmK Ljubljana na »svojih« terenih okrog Pokljuke sredi preteklega tedna, je v soboto izvedel še posebno skakalno tekmo, s katero je obenem zaključil svoj vsakoletni božični skakalni tečaj, v katerem je bilo letos pod vodstvom klubovega trenerja g. Boga Šramla 15 skakačev.

Tekma je bila v lepem sončnem vremenu in na izbornem snegu ter ji je prisostvovala številna družba hotelskih gostov. Skakali so na srednji skakalnici in se plasirali po naslednjem vrstnem redu:

1. Božić Branko 106.1 (38, 37 in 38 m),
2. Javornik Ivo 101.7 (35, 39 in 42 in pol m),
3. Potočnik Ljude 97.7 (35, 34 in 35 m),
4. Osterman Štefan 91.8 (32 in pol, 34 in 33 m),
5. Rogel Albin 89.1 (29, 32 in pol m),
6. Nedog Janez 88.6 točke (33, 29 in pol in 32 m).

Pri tekmi bi se bil gotovo dobro plasiral tudi Zoran Zalokar, ki se odlikuje po izredno lepem stilu, je pa moral dvakrat kloniti z daljavami 37 in 38 in pol m ter zaradi tega prišel šele na četrto mesto. Odličen je bil mladi Rogel. Pri tekmi se je opazila odsotnost Karla Klančnika in Florjančiča, ki sta bila poslovno zadržana.

Vsi tekalniki so pokazali dobre rezultate in izredno lep stil, kar je vredno omeniti tem bolj, ker skačejo šele drugo sezono, tako da se bo SmK Ljubljana letos lahko spet pokazal z nekaterimi novimi močmi, ki bodo skupno s svojimi starejšimi in bolj rutiniranimi tovariši brez dvoma obdržali sloves svojega kluba v tej disciplini.

Razen občnih zborov vseh podvez v območju Hrvatske nogometne zveze, o katerih smo deloma že pisali v ponedeljski številki »Jutra« in ki v splošnem niso prinesle nič novega razen spomence v Zagreb, ki nujno zahteva zgraditev vsaj enega dostojnega nogometnega igrišča v hrvatski prestolnici je bil v nedeljo tudi občni zbor zbora hrvatskih nogometnih

med številnim kadrom naših smučark nekaj tekmovalk, vendar doslej ni bilo v tem stremeljenju pravega uspeha. Pri včerajšnjem slalomu za dame jih je bilo prijavljenih kar 13, število, ki bi bilo za naše razmere v čast tudi večjim meddruštvenim prireditvam. Nastopilo jih je 10 in je prva petorica pokazala precejšnjo kakovostno izenačenost.

Tekmovanje obratovodij je bilo izrazita »domaća« zadeva, prav tako tekmovalci juniorjev c. Izredno veliko je bilo zanimanje za sankanje, kjer je bila na izredno lepi skoro 3 km dolgi progi med tekmovalci napeta in zagrizena borba za posamezna mesta.

Kvalitetno najboljšje je bilo vsekakor tekmovalce v veleslalomu na 2 km, tako v splošni klasifikaciji kakor v klasifikaciji mest. Med 33 tekmovalci je bilo z nekaj izjemami na startu vse, kar pri nas v tej alpski disciplini nekaj pomeni. Zmaga mladega Bertonića je bila neoporečna in si od njega lahko v bodoče obetamo še lepih uspehov. Precej zadaj je ostal Praček, za katerega pravijo, da je imel na progi smolo ter izgubil dragocene sekunde. Še nekaj drugih znanih imen je moralo krepko nazaj: reprezentant Ljubljane Kristi Volder se je plasiral celo na 21. mesto!

O skokih na majhni skakalnici ni povedati kaj več! Rekord na njej brani Albin Jakopič s skokom na 24 m. Glede daljave je še najbolj prijala juniorjem, ki so se v konkurenčnih skokih zagrizeno borili za vsak meter. Senjorji so razen najboljših pokazali v stilu precejšnjo nesigurnost.

V tekmovalcu mest so tudi v tej disciplini zmagale Jesenice (Pribošek in Klančnik), drugo mesto je zasedla Ljubljana (Florjančič in Božić), tretje Celje (Gradišnik in Gorican), četrto pa Maribor (Welle in Skofič).

Da je prireditve v celoti dosegla tako lep moralni in sportni uspeh, gre nedvomno razen tovarni največ hvale vnetim in požrtvovalnim organizatorjem. Storili so največ, kar je bilo mogoče in zaslužijo priznanje, da je prireditve s tolikšnim številom sodelujočih potekala brez zamud in v prijetnem ozračju ljubimivega gostoljubja in sportnega tovarstva.

Bilo bi hvale vredno, ko bi tudi druga naša industrijska podjetja po vzoru KID imela več razumevanja za kulturna in sportna stremeljenja svojega uslužbenstva. Jesenčani so dokazali, da se da s strpnostjo in razumevanjem premostiti tudi največje ovire. Pri tem ni niti toliko važno, da bi najbrže nobeno podjetje v Sloveniji ne moglo v sportnih prireditvah pokazati tolikšne kvalitete, kakor jo izjemno zmoroze Jesenice. Izhodišče je bilo tudi pri KID pravo: namreč sportno udeleževanje zaradi razvedrila in oddiha.

★

V včerajšnje poročilo se je po nerodnosti tiskarskega škarta vrnilo večje število manjših napak, ki sicer nikjer niso skvarile sni. Zaradi reda pa naj bo vendar zabeleženo, da je tretje plasirani junior v veleslalomu na 1 km prišel na cilj v času 1:09.4 in da se tretji med juniorskimi skakalci piše Jože Hutter.

—zg.

Mednarodni nogometni turnir med Ferencvároscem in Újpestom iz Budimpešte ter Gradjskim in BSK, ki smo ga na kratko že omenili v naši ponedeljski izdaji, bo odigral tako, da bosta prvi dve tekmi o veliki noči sredi aprila v Budimpešti, revanžni srečanja pa šele o pravoslavni binkošti v Beogradu. Jugoslovenska nogometna reprezentanca bo po zadnjih dogovorih mednarodnega tajnika VNS Kike Popovića dne 4. maja odigrala mednarodno tekmo z Rumunijo.

Skakalne tekme v Ljubljani

V nedeljo popoldne na skakalnici v Mostecu

Na skakalnici ljubljanske zimskosportne podzveze v dolinici za šišenskim vrhom bo v nedeljo borba med našimi najboljšimi skakalci. Tekmovanje bo nudilo mnogo sportnega užitka, kajti na startu bomo videli naše seniore in tudi številni naraščaj. Na skakalnici že prdno trenirajo pod vodstvom trenerja g. Šramla, enega naših nekdanjih najboljših skakačev. Gotovo bo naše sportno občinstvo prireditve obilno obiskalo in s tem dalo novo vzpodbudo našim skakačem. Vstopnina bo propagandno nizka.

Drzalna prireditve v Mariboru

Jutri ob 18.45 na drsalnici na železničarjevem stadionu

Mariborski sport. V sredo 15. t. m. bo s pričetkom ob 18.45 na lepo urejenem drsalnici SK Železničarja ob Tržaški cesti zanimiva produkcija v umetnem drsanju. Nastopijo naši najodličnejši prvaki, med njimi tri dame. Sodelujoči bodo izvajali dvanaest točk v eni uri in pol. Med drugim bodo pokazali svoje spretnosti državna prvakinja Silva Palmetova ter gg. Biber, Thuma in Betetto.

Redni občni zbor mariborskega SK Železničarja bo dne 8. februarja t. l. s pričetkom ob 19. v prostorih tribune na železničarjevem stadionu.

Ljubljanska zimskosportna podzveza bo imela sejo v četrtek ob 20. v pisarni JZSS. Naprosamo gospe, ki bi bili voljni pomagati pri organizaciji skakalnih tekem, naj pridejo k seji.

ZSK Hermes (službeno). Sestanek načelnikov vseh sekcij bo drevi ob 19. v gostilni pri Habjanu. Prosimo, da vsi načelniki prinese vse potrebne podatke o delovanju sekcije v preteklem letu. Odbor.

SK Ilirija (lahkotletska sekcija). Drevi ob 18.30 članski sestanek v tajništvu nad kavarno »Evropa«. Dnevni red: izvolitev novega načelnstva in razni predlogi. Udeležba obvezna.

Naše gledališče

D R A M A

Torek, 14.: zaprt. (Gostovanje drame v Celju: Romeo in Julija)

Sreda, 15.: Ugrabljeni Sabinke. Red sreda. Četrtek, 16.: Krog s kredo. Red četrtek.

Zasedba vlog v Shakespeareovem »Othello« bo sledila: Othello Levar, Desdemona Milava Boltar-Ukmarjeva, Jago Sever, beneški dož Lipah, Brabantio Skrbinec, prvi senator Gregorin, drugi senator Bratina, sluga Raztresen, sel Brezigar, mornar Kaukler, Graciano Brezigar, Lovodivo Kaukler, Cassio Jan (Gale), Montano Potokar, Roderigo Tiran, prvi plemič Gale, drugi plemič Presetnik, tretji plemič Milčinski, Emilia Gabrijelečeva, Bianca Levarjeva. Režiser prof. Šest.

O P E R A

Torek, 14.: Sabaka kraljica. Red terek. Gostovanje tenorista Josipa Gostića.

Sreda, 15.: Vesele žene windsorske. Red B. Četrtek, 16.: zaprt.

Petek, 17. ob 15.: Fidelio. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 20 din navzdol.

»Sabaka kraljica« je že 65 let stalno na sporedu vseh večjih odrov ter je povsod bila deležna velikega uspeha zlasti zaradi svoje muzikalne barvitosti in melodične iznajdljivosti. Dirigent N. Štritof. Režiser C. Debevec, koreograf inž. Golovin. Solo bo plesala Bravničarjeva.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 14.: Ples v maskah. Red B. Gostovanje gđ. Vere Majdičeve in Vekosjave Janika, člana ljubljanske opere.

Sreda, 15.: zaprt.

Četrtek, 16.: Lepa Vida. Red C.

R A D I O

Torek, 13. januarja

Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Iz operet (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13.02: Pevski koncert: Boris Popov, pri klavirju prof. M. Lipovšek. — 14: Poročila, objave. — 14.15: Šolska ura. — 17.30: Radijski orkester. — 18.40: Rusija pod tatarskim jarmom (Fr. Tereslav). — 19: Napovedi, poročila. — 19.25: Nac. ura. — 19.40: Plošče. — 19.50: Vozrojna posvetovalnica (ga. V. Puršuh). — 20: Stilni koncert (radijski orkester). — 21.30: Za oddih (plošče). — 22: Napovedi, poročila.

Beograd 19.40: Havajske kitare. — 20.10: Petje. — 20.50: Godalni kvartet. — 22: Sodobna glasba. — 22.50: Ples. — Zagreb 17.15: Koncert konservatoristov. — 20: Plesna muzika. — 20.30: Pevski koncert Maje Strozil. — 21: Tamburaški zbor. — 21.30: Domači skladatelji. — 22: Plošče. — Praga 18.15: Zvočna igra. — 19.15: Mali orkester. — 20: Instrumentalni pevski koncert. — 21: Lahka in plesna muzika. — Berlin 19.15: Pester glasbeni spored. — 21.15: Lahka glasba. — 23.15: Nočna odaja. — Rm 19.45: Prenos Verdijeve opere »Traviata« iz Milana.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—.

Službo dobi

Vsaka beseda 2 din, davka 3 din, za dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 20 din

3 mlajši jamski nadzorniki

(Stajeri) Solani, neporočeni ali pa takšni, ki bi se selitvijo družine lahko nekaj časa počakali, dobe takšno službo na premo-govniku Stari Golubovec. V ponudbah označiti ose-bne podatke in dosedanje prakso. Ponudbe poslati na Upravo rudnika Stari Golubovec, pošta Golubovec, banovina Hrvatska. 645-1

Restoracijska kuharica

mlajša, samostojna moč, dobi službo v hotelski restoraciji v Ptuj. — ponudbe na podružnico Jutra Ptuj pod »Nastop 15. januarja«. 861-1

Sobarico

ki obvlada tudi nerski jezik sprejemno. Ponud-be podružnici Jutra Ptuj pod »Hotel«. 860-1

Klišeje

ENO IN VEČERJE JUGOGRAFIKA

Vaienci (ke)

Mesarski vajenec 18 let star, pošten išče mesto. Naslov v vseh posl. Jutra. 871-44

Šiviljsko vajenico

pošteno, sprejemno. Naslov Slamič Arka, VIc. Glinice, c. IX. 24. 895-44

Službe išče

Vsaka beseda 50 par, da vek 3 din, za šifro in dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 17 din

Trgovski zastopnik

dobro vpeljan z referen-cami, naoblaščen, išče in pre-vzame zastopstvo dobrega predmeta. Istotako gre tu-di v službo za skladišči-ka ali kakršnokoli primer-no zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Hvalečine«. 692-2

Trgovska pomočnica

z večletno prakso, dobra manufakturstinja, želi prenesti mesto, eventu-čno tudi za blaginjska-ko. Ponudbe na podruž-nico Jutra v Ptuj pod »Zanesljivost«. 863-2

Mizarski

pomočnik mladi, vešč vseh mizar-skih del v strojnem obratu išče mesto kjer-koli v Sloveniji. Ponud-be podružnici Jutra v Ptuj pod »Priden«. 862-2

Železninar

starejša, dobra moč, išče primerno službo, kot po-slovnika, netajista, skladišničar ali slične sorod-ne stroke. Govori nem-ško, hrvatsko, slovensko in madžarsko. Cenjene ponudbe prosim pod značko »Eisenblüthe 100« na ogl. odd. Jutra. 896-2

Kupim

VSakovrstno ZLATO SREBRO PLATINO BRILJANTE SMAGADE SAFIRJE RUBINE MISERE TER UMETNINE PO NAJVIŠJIM CENAM STARA TRVKA

JOS EBERLE

LJUBLJANA, TYRŠEVA 2

HOTEL SLOM

312-16

Radio

Beseda 1 din, davka 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 20 din

Radioaparati

známke »Hismaster«, z gramofonom in zvočni-kom ter 250 ploščami ter 3 male električne pečl napajajo. Na ogled v Ve-likih kavarin, Maribor. 591-9

Kapital

Beseda 1 din, davka 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 20 din

Posojilo

čajemo našim članom in varčevalcem Ugodni po-goj Vloge obrestuemu-je 5 odstotkov Vsi var-čevalci brezplačne sava-rovani Zadruga »Mo-Dom« Ljubljana Dvor-škova 8 iščemo pover-čnike 199-16

Sijajna NALOŽBA DENARJA!

Parcelo, okrog 3000 kv. metrov — smer šmartinska cesta, elektrika, vodovod, prodam po zelo ugod-ni ceni

RUDOLF ZORE

Ljubljana, Oledališka ulica 12. 212-16

Prodajam

Beseda 1 din, davka 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 20 din

Avto gume

6.5x16. popolnoma nove prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zlato«. 596-6

Radio

Beseda 1 din, davka 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 20 din

Radioaparati

známke »Hismaster«, z gramofonom in zvočni-kom ter 250 ploščami ter 3 male električne pečl napajajo. Na ogled v Ve-likih kavarin, Maribor. 591-9

Knjige

Beseda 1 din, davka 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 20 din

Življenje in svet

1933—1938. kupim, po-nudbe pod »ZIS« na ogl. odd. Jutra. 883-8

V najem

Beseda 1 din, davka 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 20 din

V Straži

se odda v najem klav-rišna mesnica in lesen-ica. Samci imajo pred-nost. Naslov: Jože Vin-tar, Straža, Dolenjsko. 865-17

Auto, moto

Beseda 1 din, davka 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 20 din

Kupim osebni avto

z dobrimi gumami ali po-tovornimi. Prednost ima Ford tipa 30. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobre gume«. 867-10

Stanovanja

Beseda 1 din, davka 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 20 din

200 din nagrade

dam onemu, ki prekrbi 4-sobno stanovanje s fe-bruarjem ali marecem ponudbe pod »Nagrada« na ogl. odd. Jutra. 857-21a

Sestanek

zaučajte naslov. Doga-je 44. 879-24

»Dalmatinka«

čakam kino Union. 870-24

Živali

Beseda 1 din, davka 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 20 din

Pes, resasti

se je zatekel. Odda naj-se Rajko Turk, Ljubljana. 889-27

Opremljena soba

se odda v Gradšču. Na-slov v vseh posl. Jutra. 590-23

Prazen prostor

prikladen za delavnico, pisarno ali skladišče, se odda. Šmartinska c. 10. 888-23

Opremljena soba

s souporabo kopalnice oddam takoj. Prepis biro, Aleksandrova 16. 886-23

Sostanovalca

sprejem v čisto sobo z dobro hrano ali bres. Naslov v vseh posl. Ju-tra. 887-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par, da vek 3 din, za šifro in dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 17 din

V centru mesta

iščem. Ponudbe pod šifro »Pisarnice« na ogl. odd. Jutra. 873-23a

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom in souporabo kopalnice, v centru mesta, 15. januarjem, ponudbe pod »Lepa soba« na ogl. odd. Jutra. 877-23a

Akademik

išče sobo z oskrbo v bližini tehnike. Ponudbe na ogl. odd. Jutra. 866-23a

Moderno sobo

(Absteigequartier) — po-možnosti s uporabo ko-palnice išče gospod, ki pri-se večkrat poslovno v Ljubljano in sicer za 4 do 5 dni v mesecu. Esmene ponudbe na Pu-blicitas Zagreb, pod št. »57883«. 868-23a

Prazno sobo

ali sobo in sobico, v šir-šem centru. Iščem. Ponudbe pod »Prazna« na ogl. odd. Jutra. 884-23a

Dopisi

Vsaka beseda 2 din, da vek 3 din, za dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 20 din

Sestanek

zaučajte naslov. Doga-je 44. 879-24

»Dalmatinka«

čakam kino Union. 870-24

Živali

Beseda 1 din, davka 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 20 din

Pes, resasti

se je zatekel. Odda naj-se Rajko Turk, Ljubljana. 889-27

Opremljena soba

se odda v Gradšču. Na-slov v vseh posl. Jutra. 590-23

Prazen prostor

prikladen za delavnico, pisarno ali skladišče, se odda. Šmartinska c. 10. 888-23

Opremljena soba

s souporabo kopalnice oddam takoj. Prepis biro, Aleksandrova 16. 886-23

Dragocenosti

Beseda 1 din, davka 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 20 din

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah Ljubljana, Wolfova CERNE — juvelir, ulica 8-34

Vsakovrstno zlato, briljante

in srebro kupuje po naj-višjih cenah A. JOZIC Ljubljana, Franciscan-ka ul. 3. 95-34

Informacije

Beseda 1 din, davka 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 20 din

Preklie.

podpisani izjavljam, da nisem plačnik za katere koli dolgove, ki bi jih napravila Kupčič Mari-ja, katere se oddaja za mo-jo ženo in stanuje v Rokokerski, Sv. Jurij ob Ščavnici Kupčič An-ton, Ptujška gora. 864-31

Izjava

podpisana Franc in Doroteja Založnik izjav-lyam, da nisva plačnik-ka za nikake dolgove, ki bi jih napravil najin sin Stefan Založnik — Franc in Doroteja Založnik posestnika v Socki pri Celju. 592-31

Pridelki

Beseda 1 din, davka 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 20 din

Smokve

za žganje kupite po zelo ugodni ceni pri tv. A. Križmančič, Ljubljana, Aleks. c. 4. Pasada. 897-33

Ob vsaki priliki — se spomnite

da so »Jutrovi« Mali oglasi v Sloveniji najuspešnejša, najcenejša in najhitrejša posredovalnica za službe vseh vrst za prodajo in na-kup vseh stvari, za nepremičnine, lokale, podjetja, kapital, ženitve in za vse drugo.

Umrla nam je po kratki trudopolni bolezni v 92. letu naša ljuba mama, stara mama in prababica

Sima Marija roj. Mošič

Pogreb bo v sredo 15. januarja 1941 ob 2. popoldne v Zal, kapela sv. Krištofa, k Sv. Križu.

Zalujoči rodbini Sima in Payer ter ostalo sorodstvo

Zahvala

Za vse dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi naše nadvse ljubljene sestre, gospe

Strupi Marije roj. Kunstler

kakor za poklonjeno cvetje, se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo oč. duhovščini, g. zdravniku dr. Gvidu Debeljaku za skrbno pomoč ob bolezni, sosedom ter vsem prijateljem in znancom, ki so blago pokoj-nico v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo brala v četrtek, dne 16. t. m., ob 8. uri v farni cerkvi sv. Cirila in Metoda.

Ljubljana, dne 14. januarja 1941.

Zalujoče rodbine: Kačič, Bernik, Grošelj, Karba, Femec, Kunstler in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Vsem, ki so ob izgubi naše drage sestre, sestrične in svakinje, gospodične

Marije Boucon

poštne uradnice v pokouju

z nami sočustvovali, položili cvetje na njeno krsto in jo spremili na njeni zadnji poti se kar najtopleje zahva-ljujemo.

V Ljubljani, dne 14. januarja 1941.

Zalujoči rodbini: Boucon—Mohorč

Zahvala

Občina Ljubljana Mestni pogrebni zavod

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani z. z. n. j. naznanja, da je 12. t. m. preminula njena hišnica, gospa

Merkuzič Ana

v 75. letu starosti.

Pogreb bo v torek, dne 14. t. m. ob 3. uri popoldne v Zal, kapela sv. Jakoba, k Sv. Križu.

Za njeno zvesto 37-letno službovanje ji ohranimo hvaležen spomin.

Ljubljana, dne 13. januarja 1941.

...še ena LEPA STARKA

Gospa E. F... pripoveduje, kako je mogoče izgledati mlada tudi s 50 leti.

Imam za seboj že 50 let, imam štiri odrasle hčerke in tri vnuke, ljudje pa mi vedno pravijo, da sta moja koža in polt kakor jih ima žena od 30 let. Mnogokrat me vprašujejo za mojo skrivnost. Evo je.

Vsak večer uporabljam rožnato hrano za kožo Tokalon. Ta vsebuje »Biocel«, presenetljiv vitalni element mladosti, ki ga je odkril glasoviti dermatolog Hrani in pomla-juje kožo dokler spite. Zbudite se in vidite Vam je vsako jutro mlajši. Za dan uporabljajte dnevno hrano za kožo Tokalon (be-lo, ne masno). Ona čudovito učinkuje na hrupavo, temno kožo in velo polt. Odpravlja globoko vkoreninjeno nesnago in prah iz znojnice. Zajedalci kmalu izginejo in razširjene znojnice se zožijo. Koža postane sveža, jasna in gladka kot baržun in Vi izgledate za mno-go let mlajši.

Začnite že danes uporabljati hrano za kožo Tokalon. Dobijo se v vseh strokovnih pro-dajalnah. Uspešni rezultati so zajamčeni, ali pa se denar vrne.

Boljšje brije in dalje traja ...

Zahtevajte povsod britvico ALCOSO

MAL' POLOŽI DAR DOMU NA OLTAR!

Jakec Skok in Skakec

Poskoki dveh navihancev v treh poglavjih.

TRETJE POGAVLJE

41.

»Joj, na pomoč!« Krmar Anže zavpije, obupan zre, kako iz soda lije.

In ko nalašč in res v trenutku pravi pri oknu se gospod žandar pojavi.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konsorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

KUPUJTE KNJIGE

v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani — Šelenburgova ulica št. 3.

Državna razredna loterija

Žrebanje V. glavnega in poslednjega razreda tekočega 41. kola srečk

se bo vršilo po loterijskem načrtu v času

od 8. februarja do zaključno 6. marca

in to:

V BEOGRADU: 8., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 17., 18. in 19. februarja in V SKOPLJU: 24., 25., 26., 27. in 28. februarja in 1., 3., 4., 5. in 6. marca t. l.

V tem žrebanju bodo 6. marca izžrebane tri premije in to:

po 500.000.—, po 1.000.000.— in po 2.000.000.— din.

Poleg teh premij bo izžrebano še veliko število dobitkov po din 200.000.—, 100.000.—, 80.000.—, 60.000.—, 50.000.—, 40.000.—, 35.000.—, 30.000.—, 25.000.—, 20.000.—, 15.000.—, 10.000.— in dr. manjših dobitkov.

Skupen znesek dobitkov v tem žrebanju znaša:

Din 56.946'000'--

ki se izplača brez vsakih odbitkov.

V najsrečnejšem primeru možnem spajanju premije in dobitka lahko na tem žrebanju zadenete na eno celo srečko

Din 3.200'000'--

Za izplačilo dobitkov jamči država kraljevine Jugoslavije. Osebe, ki so se že udeleževale igre 41. kola, morajo svoje srečke IV. razreda zamenjati s srečkami V. razreda najdalje do 3. februarja t. l.

Oni, ki nimajo